Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

Октябрнай 1921 оной хабриин 21-нээ гарана | № 37 (15960) | 1982 оной февралиин 14, воскресени | Сэн 3 мүнгэн.

КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Февралиин 12-то КПСС-эй Центральна Комитедтэ зүблөөн болоо. КПСС-эй XXVI съездын, СССР-эй ЦК-гай ноябриин (1981 оной) Пленумэй шиидхэбринүүдэй, Л. И. Брежневэй заабаринай үндэнөөр модо бэлэдхэлэй, промышленностиин хүдэлмэри эхэлөөрөө, арадай ажахые материалнуудаар таһалгаряаһаншаг зорилгонууд зүбшөн гаргаһаа.

Өнөөгэй хүдэлмэридэ КПСС-ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, СССР-эй ЦК-гай секретарьнууд Ф. Кириленко, М. С. Горбачев, СССР-эй ЦК-гай секретарьнууд Н. Капитонов, В. И. Долгих, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дүрэгшэн орлогшонор Н. К. Байбаков, К. Ф. Катушев, Н. В. Талызин, КПСС-эй ЦК-гай таһаһые даагшад, СССР-эй министрнүүдэй, КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй, ВЦСПС-эй, СССР-эй Госпланай, СССР-эй Снабай, СССР-эй Арадай хяналтын комитедэй харюусалгата болгоорилгашэд, союзна республикануудай Компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомуудай, обкомуудай ба райкомуудай секретарьнууд, хэдэ хэдэн предприятинуудай партийна эхин организацинуудай секретарьнууд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай, ой модоной промышленностиин нэгэдэлнүүдэй, түмэр харгынуудай, гол мүрэнэй пароходствонуудай хүтэлбэрилэгшэд, леспромхозуудай директорнууд, үйлэдбэриин мастернууд ба түрүүшүүл хабаадаба.

СССР-эй ой модоной, целлюлозно-саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министр С. А. Шалаев модо бэлэдхэлэй нэмэлтэй ажалаа хэрэгжүүлдэй байдал тухай мэдээсээ.

Модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэри һайжаруулха асуудалнуудые зүбшөн хэлсэлгэдэ КПСС-эй обкомуудай, райкомуудай, эхин организацинуудай секретарьнууд, министерствэнүүд болон албан зургаануудай, модо бэлэдхэлэй ба транспортна нэгэдэлнүүдэй, предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд, леспромхозуудай бригадирнууд хабаадаба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко зүблөөн дээрэ үгэ хэлээ.

Ой модоной промышленностиин хүндэлтэй партиин Центральна Комитет болон правительство ехэ удха шанартайда тоолоно. Модо бэлэдхэлэй хэдэ хэдэн ехэ шэнэ предприятинууд, болбосон поселогууд ашаглалгада оруулагданхай.

Гэхэ зуура, модо бэлэдхэлэй промышленностиин хүдэлмэридэ горитой дугуу дунданууд бии байна. Үнгэрэгшэ жилдэ нилээд олон предприятинууд модо бэлэдхэхэ ба зөөхэ түсэбүүдээ дүүргэжэ шадаагүй. Хэдэ хэдэн нэгэдэлнүүдтэ үйлэдбэриин хүсэнүүд хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ, модо зөөхэ харгынуудай, модошодой поселогуудай барилга гэгдэнэ, һанай транспортаар модо зөөлгын хэмжээн хороно, техникын миин байха ушар тохёолдоно, хүдэлмэриин ехэ саг дэмы үнгэргэгдэнэ.

СССР-эй Ой модоной, целлюлозно-саарһанай ба модо болбосоруулдаг промышленностиин министерство, Ой модоной ажахын талаар СССР-эй Гүрэнэй комитет модо ургуулха, модо бэлэдхэхэ ба болбосоруулха түрүү аргануудые тодорхойлолгын, нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлгын, ой модоной нөөсэ баялигуудые комплексноор хэрэглэхэ предприятинуудые эмхидхэлгын хэрэг удааруулан нобшоруулна, үйлэдбэриин шэнэ хүсэнүүдые хаһа саг соонь ашаглалгада оруулха ябадал хангалгүй, дурсагдаһан министерство ба комитет нютагай ой модоной нөөсэ баялигуудые ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэдэг «Прикарпатлес» нэгэдэлэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые дутамагаар дэлгэрүүлнэ.

Модон ашааануудые зөөлгын талаар түмэр замай транспортын хүдэлмэри зүблөөн дээрэ шангаар шүүмжэлэгдэ. Транспортын, модо бэлэдхэдэг, худалдадаг эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд модон ашааануудые зөөлгын хэрэг заһаруулхын тула яаралтай хэмжээ абаха, дабшадаг составые һайнаар хэрэглэхэ, тээлгэ-буулгалгын хүдэлмэри оньһожоруулха, подъездээ харгынуудые үргэдхэхэ, модо ехээр хэрэглэгшэдтэ тэрэниие эльгээхын тула түмэр замай тусхай мэргэжэһэн транспорт бүри үргэнөөр хэрэглэхэ, модо уһаар дамжуулан ехээр зөөдэг болохо асуудалнуудта онсо анхарал хандуулха уялгатай. Модо бэлэдхэлэй хэмжээе ехэ болгохотоёо хамта, тэрэниие али бүхы аргаар арьбалха тон шухала байһан тухайда зүблөөн дээрэ тусхайлан тэмдэглэгдээ. Модо бэлэдхэгшэд ба хэрэглэгшэд модоной кубометр бүхэниие эзэн ёһоор, ашагтай һайнаар, үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ хүдэлмэри эмхидхэхэ уялгатай. Модо болбосоруулгын комплексно, үлөөдэһэ гаргадагүй технологи үргэнөөр нэбтэрүүлэн дэлгэрүүлхэ шухала.

Министерствэнүүд болон албан зургаануудай, предприятинуудай ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд нютагай партийна, совет болон профсоюзна организуудай хабаадалгатайгаар модо бэлэдхэлэй ба зөөлгын эмхидхэл улам һайжаруулха, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, модо бэлэдхэдэг предприятинуудай нөөсэ арга боломжонуудые хүсэд бүрин хэрэглэхэ ёһотой.

Энэ һалбарида хүдэлмэрилдэг кадрнуудые тогтосотой болгохо, түрүү коллективүүдэй, үйлэдбэриин үүсхэлшэдэй дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, модо бэлэдхэгшэдэй ажалай ба ажаһуудалай хэрэглэмжын хангагаса һайжаруулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Модо бэлэдхэлэй, транспортын ба бусад предприятинуудай болон организацинуудай партийна организацинууд 1982 оной түсэбтэ даабаринуудай ба социалис уялгануудаа заатагүй дүүргэхын, СССР-эй эмхидхэн байгуулагдаһаар 60 жилэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие элсүүлэн жагсаахын тула ажалша коллективүүдтэхи нинтэ-политическэ хүдэлмэри улам һайжаруулха ёһотой.

МҮНӨӨДЭР—АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР

БИ-ТАБАН ЖЭЛДЭ, ТАБАН ЖЭЛ-НАМДА

Үйлэдбэриин ашаг үрые, хүдэлмэриин шанарые дээшэлүүлхын түлөө хэрэгтэй тэмсэлэй, оролдолгын үряа доро хүдэлэгшэ табан жэлнай дүүрэбэ. Табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр манай предприятиин коллектив граждан авиационы Зүүн Сибириин управлени соо түрүү һуурин эзэлжэ, дамжуулгын Улаан Тугта хүртөө һэн. Тиигэжэ предприятиимнай түрүүшүүл гүрэн түрынгөө орден, медальнуудаар шагнагдаа. Мүнөө предприятиимнай бүхы коллектив «Үлэдэ» байһан арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлые амжалтатайгаар гүцэцөөд, хоёрдохи жэлэй түсэбтэ даалгаһануудые болзорһоонь урид дүүргэхэ хүдэлдэлтэй. Эдэ үдэрнүүдтэ унаһан маллигаа абаха забдагүй ажаллажа байна. Тиигэжэ агаарай транспортаар ашаа болон пассажирнуудые зөөлгэ улам хүндэлжэ байна. Ажалай үндэр бүтээсэ үзүлдэхын тула самолёдууд болон вертолёдуудай экипажнууд, халаанай колоннууд хоорондоо мүрысөөнэй хэлсээ өгөлдэг, тэрэнэйнгээ дүүргэлтын хойноосо нягта нарин шалгалта эмхидхэгдэнэ. Һара, кварталай дүүрэхэдэ, ажалай сугларжа, ажалайнгаа дүн согдолго үзэдэг, эрхим үрэ дүн гуйлаһан үлэдбэриин түрүүшүүл Үндэлэлэй самбарта бэшэгдэдэг.

Ажалай баян дүй дүршэлтэй болоһон инженернууд, технигүүд, алба хаагшад бидэнэй дунда олон. Эдэнэр рейсынгээ, хаалаһайнгаа даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, түлөө бүхы хүсэ шадалаа элсүүлэн, ажалай хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр эмхидаг гэшэ. «Булта нэгэнэй түлөө, нэгэн бултанай түлөө» гэһэн уряа маяг предприятида дэмжэгдэһээр үнинэй. Түрүүшүүлэй нэгэн Михаил Сергеевич Попов шэн зоригто ажалаараа алдарта дунда мэдэгдэжэ болонхой. Мүнөө 11-24 түхэлэй самолёдой командираар ажалжа байһан тэрэ мэргэжэл шадабаритай-ходо дээшэлүүлжэ байдаг тула һаяа-дэдэ классай шалгалта эрхимээр тоолгаа байна. Нүхэр Попов хүн зоригой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонор Л. В. Смирнов, Н. В. Талызин, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, авиационно техникэ бүтээгшэд, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, нинслэл хотын олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

Граждан авиацин министр В. П. Бугаев элидхэл хээ.

Түсэбтэ табан жэлэй харюусалгатай, ехэ даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди гэжэ авиаторнууд найдуулба.

(ТАСС).

«ҮГЭДӨӨ ЭЭЭН БАЙХАБДИ»

ниие агаараар зөөхэ арбадахи табан жэлэй даабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэнэн юм. Тиихэдэ хараалһан түсэбөөр гадуур тэрэ 160-аад час ниидэнэн байна. Тиигэжэ арбадахи табан жэлэй дүнгөөр Хүндэлэлэй Тэмдэг орденоор шагнагдаа бэлэй. Тиихэдэ арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэбые мүн лэ үлүүлэн дүүргэнхэй.

Мүнөө бидэнэр, авиаторнуудай урда харюусалгатай, ехэшье зорилгонууд табигданхай. Тодорхойлон хэлэбэл, пассажирнуудые зөөхэһөө гадна Байгал-Амарай түмэр замай барилгада, республикынгаа геологуудта хэрэгтэй ашаа ехээр зөөхэ, хүдөө ажахыншье хүдэлмэри хэхэ болонобди.

Ямаршье һалбарида залхуу хүдэлмэришэдые һурган хүмүүжүүлхэ асуудалда парти, правительствын зүгһөө онсо анхарал хандуулагдана. Энэ талаар манай түрүү лётчик нүхэр Попов олондо жэшээ харуулжа байдагынь ехэ һайшаалтай юм. Предприятидамнай хүдэлхэеэ ерэһэн залуу лётчигууд Михаил Серафимовичые ехээр хүндэлдэг, тэрэнэй ажалай баян дүршэлые халан абахые эрмэлээдэг. Ажалай түрүүшүүлэй дүршэлдэ, онол аргада залуушуулые иигэжэ һургахадаа холын хараата асуудал шиидхэнэ гээшэбди. Иимэ хүмүүжүүлгэдэ абтаһан залуу мэргэжэлтэд даалгагдаһан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандана, ажалһаа гээгдэхэ гү, али ажалай ниигын журам эбдэхэ хэдалтай эбсэшэгүйгөөр тэмсэдэг байха юм.

Манай предприятида һурган хүмүүжүүлэгшэдэй советэй эмхидхэгдэһээр хэдэн жэл болоо. Дүршэлтэй, ажалай баян намтартай үйлэдбэриин түрүүшүүл тус советэй гэшүүдээр һунгаданхай.

Би өөрөө 1967 ондо авиационно училищи дүүргэжэ ерэһэн сагнаа хойшо таһалгаряагүй эндэ хүдэлнэб. Энэ ус соо һуралсалаа үргэлжэлүүлэн, Киевэй граждан авиацин институт дүүргэжэ, АН-24 самолёдой ахалагша бортмеханигаар хүдэлнэб. Ниидэһэн сагни хэдэн зуун час бэлдоо. Үнгэрөөд байһан энэ үе соо ехэ юумэн хэгдээ гэжэ һананаб. Хүдэлмэриингөө дүршэлдэ залуушуулые һургаха гэжэ яһала оролдогоно гээшэ. Самоледой бортмеханигай уялгые эгээл харюусалгатай, тинхэ мүртөө хүндэтэйшье хүдэлмэри гэжэ тоолодогби. Самоледые ашаглаха талаар ехэ юумэ мэдэхэ, ойлгохо хэрэгтэй ха юм. Мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлхэ тухай ходоо бодомжолжо ябаха хэрэгтэй, оролдодогшье гээшэб. Эдэ бүгэдэ тухай залуушуулай техническэ һуралсал дээрэ ходо һануулга хэхэ ушар гарадаг байна.

Үнгэрөөд байһан үе соо би 12 бортмеханигые өөрынгөө мэргэжэлдэ һургажа, ажалай арюун замда гаргаһанби. Эдэнэр мүнөө хоёрдохи классай бортмеханик мэргэжэлтэй республикынгаа агаарай замуудта ниидэнэ. Нэрлэбэл, Н. Ф. Димов, А. С. Цыбиков, В. Г. Веретенин болон бусад АН-24 самолёдой экипажай бүридэлдэ орожо, республикаһаа гадуур Эрхүү, Тюмень, Томск, Шэтэ, Хабаровск хүрэтэр ниидэнэ.

Мүнөө ажалша хүн бүхэн арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэн, алдарта Эхэ оронойнгоо мүндэлһэн 60 жэлэй жабхаланта ойе ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтаха зорилго урдаа табина гээшэ. Энэ ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ манай предприятиин экипаж, цех, халаануд бултадаа хам оролсонхой. Жэшээнь, АН-24 түхэлэй самолёдой экипажай командир, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй депутат В. Бакшеев дээшэлүүлэгдэһэн уялга абанхай. Мүнөө тэрэ Ульяновск хотодо авиационно дээдэ училищи дүүргэнэнэй удаа ТУ-154 түхэлэй самоледые жолоодохонь. Тэрэнэй хоёрдохи пилодоор М. Цозик, В. Лужковский гэгшэд томилогдонхой. Эрхүү хотоһоо Москва хүрэтэр ниидэнэ. Һаяар эдэ нүхэднай Улаан-Удэ хотоһоо сэхэ Москва хүрэтэр ниидэдэг болохонь.

Манай АН-24 самолёдой экипаж үнгэрэгшэ жэлдэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабариие болзорһоонь урид дүүргэжэ гараа һэн. Хамта хүдэлдэг нүхэдни яһала оролдодог, бии байгаа арга боломжонуудаа зүбөөр хэрэглэхые оролдодог. Арбадахи табан жэлэй хүдэлмэриин дүнгөөр Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнагдаа һэм. Тиихэдэ 1981 оной социалис мүрысөөндэ үндэр дүнгүудые туйлаһан үйлэдбэриин түрүүшүүлтэй суг республикын Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнэн байнаб. Экипажай гэшүүд эбтэй эетэйгээр, нэгэ хүсэл эрмэлээлтэйгээр хүдэлнэбди. Саашанхи зорилго тухайгаа хоёр үгөөр хэлэбэл, экипажнуудай хоорондо дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ эзэлһэн түрүү һуурияа алдангүй, арбан нэгэдэхи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ эрмэлээлдэ ээлэлгэдэнхэйбди.

Ф. БАРТАНОВ,
Улаан-Удын авиапредприятиин экипажай ахалагша бортмеханик.

КПСС-эй обкомдо

УЛААН-ҮДЫН РАЙОНОЙ АЖАХЫНУУДТА ХАБАРАЙ ТАРИЛГАДА САГ СООНЬ БЭЛДЭЖЭ, ТЭРЭНИИЕ ЭМХИТЭЙГЭЭР ҮНГЭРГЭЛГЭ ХАНГАХА ХЭМЖЭЭНҮҮД ТУХАЙ

КПСС-эй Улаан-Удын райком, райгүйсэдком районой колхоз, совхозуудта хабарай тарилгада бэлдэжэ, эмхитэйгээр үнгэргэхэ талаар зарим тэды хүдэлмэри ябуулна гэжэ партиин обкомой бюро тэмдэглэбэ. Колхоз, совхоз бүхэндэ научна хүдэлмэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй, тракторна бригаданууда бригадирнуудай хабаадалгатайгаар ороонхоо ургамалнуудай, хартаабхын, овощой ургаса дээшэлүүлхэ эмхидхэлэй-агротехническэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалжа зохёоһон байна.

Тракторнуудые, газар элдүүрилхэ, тарилга хэхэ, мүн газар уһалха техникэеэ саг болзортонь заһабарилжа бэлдэхэ талаар районой механизаторнуудай зүблөөн үнгэргэгдөө. Түрүүшүүлые моральна ба материальна талаар урмашуулха хэмжээнүүд бэлүүлэгдэнэ. Энээнэй ашаар техникэ заһабарилха хүдэлмэри графигай ёһоор ябуулагдана. Байгша оной февралиин 1-нэй байдалаар трактор, плуг, сеялкэнүүдэй 87 процентнь, культиваторнуудай 71, хартаабха һуулгаха машинын 78, бүлүүр станцинуудай 78, уһа сасадаг түхеэрэлгэнүүдэй 71 процентнь бэлэн болгогдонхой.

Хабарай тарилгада хабаадуулгадаха техникэеэ «Советская Россия», «Маяк», «Искра» колхозууд, «Пригородный» совхоз бэлэн болгожо дүүргээ.

Гэхэтэй хамта хабарай тарилгын хүдэлмэридэ бэлдэхэ талаар Улаан-Удын райондо горитойхон дутагдалнууд ушарна.

Хаагдаһан үрэһэ хүрэнгынь хахадһаа ехэ хубинь мүнөө хүрэтэрөө тарилгын шанарта хүргэгдөөгүй байнаар. Мүн I—II классай үрэһөөр 37 процент хангагданхай байбашье, гүрэнэй нөөсэнь үрэһэнэй ороонхо андалдан абаха, дуталдаһыень зөөжэ хүсэлдүүлхэ хүдэлмэрээ ябуулнагүй. Илангеяа Калининай нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича», «Пригородный» совхозууд, Ивалгын ОПХ үрэһэнэй ороонхоо муугаар хангагданхай. Тэрэшэлэн Калининай нэрэмжэтэ, «Заветы Ильича», «Оронгын» совхозуудта техникэнь һанаһанда хүрэмөөр бэлдэгдэнэгүй.

Республикын «Госкомсельхозтехника», районой Тарбагатайн, Оронгын отделениннүүд, заһабарилгын предприятинууд, колхоз, совхозуудта тракторнуудые, зарим узел, детальнуудые заһабарилха талаар гүйсэд туһаламжа үзүүлнэгүй.

«Маяк», Ленинэй нэрэмжэтэ, «Искра», «Авангард» колхозуудта, Калининай нэрэмжэтэ совхоздо, Ивалгын ОПХ-да поли дээрэ хэгдэхэ үбэлэй хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэжэ үнгэргэгдэнэ. Наг шэбхэ зөөхэ түсэбэй дүүргэлтэ 25—35 процентнээ дээшэлнэгүй. Оронгын, Калининай нэрэмжэтэ, «Сэлэнгэ» совхозуудта, «Авангард» колхоздо тошо халаан хүргэхэ хүдэлмэри ябуулагданагүй. Гидромелиоративна түхеэрэлгэнүүдые, уһалууриин техникэ бэлдэхэ хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулагданагүй. Ажахы бүхэндэ овощой таригдадаг участогууд таһалгаряагүй уһаар хангагдаагүй байна. Мүн механизаторнуудай мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ, агротехникэ шудалха һүргуули хаа-хаанагүй эмхидхэгдээгүй байшоо. Силосэй ургамалнуудай, хартаабха, овощэй таригдаха полидо наг шэбхэ гаргаха хүдэлмэри бирагүй ябуулагдана. «Пригородный» совхоздо хоёрдохиээлжээнэй теплицын комбинадай барилга үшөө эхилээдүй байнаар.

Хүдөө ажахын министерство, Мелиорациин ба уһанай ажахын министерство, республикын «Бурятсельхозхимия», «Бурятплодоовощхоз», «Сортсемпром» нэгэдэлнүүд эдэ дутагдалнуудые усадхаха талаар зохихо хэмжээ абанагүй, ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэдтэ шанга эрилтэ табинагүй, хабарай тарилгада саг болзортонь бэлдэхэ хэрэгтэнь туһаламжа үзүүлнэгүй.

КПСС-эй обкомой бюро иимэ тогтоол абаба:

Партиин Улаан-Удын райком, райгүйсэдком, районой колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд тус тогтоол дотор хэлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхахаар хэмжээ абаха, мүн механизаторнуудай һургуули һайнаар эмхидхэхэ, шанарыень дээшэлүүлхэ талаар нэмэлтэ хэмжээнүүдые бэлүүлхэ, техникэ заһабарилха, үбэлэй агротехническэ хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ талаар түсэбөө заабол дүүргэхэ гэжэ уялгалагдаа. Үрэһэнэй ороонхо андалдаха, зөөхэ, сэбэрлэхэ хүдэлмэри түргэдхэжэ, уһалууриингаа һубаг, ханаабуудые бэлдэхэ, полевой станнуудта соёлой-ажаһуудалай эрхэ байдал байгуулхаар уялгалагдаба. Мүн бүхы ажахынуудта хабарай тарилгын хүдэлмэри агротехническэ дээдэ хэмжээндэ ябуулхаар хүдэлмэриин түсэб саг болзортонь зохёохо болоно.

Хүдөө ажахын министерство, Мелиорациин ба уһанай ажахын министерство, республикын «Бурятсельхозхимия», «Бурятплодоовощхоз», «Сортсемпром» нэгэдэлнүүд, БурНИИСХ, хүдөө ажахын институт болон техникум Улаан-Удын районой ажахы бүхэниие шэнжэлжэ, ороонхоо ургамалнуудай, хартаабхын, овощой ургаса дээшэлүүлхэ, мүн газар таряалангай продуктнүүдые үйлэдбэрилжэ гүрэндэ тушааха, тэжээл бэлэдхэхэ түсэбүүдээ дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ талаар хараалагдаһан хэмжээ ябуулганууда бэелүүлхэ хэрэгтэнь ёһотой туһаламжа үзүүлхээр уялгалагдаба.

Республикын «Госкомсельхозтехника» хабарай тарилгын техникэ бэлдэлгые түргэдхэхөөр, мүн районуудай колхоз, совхозуудта хүсэд хүрэхөөр нефтьпродуктнуудые саг болзортонь зөөлгөөр зохихо хэмжээнүүдые абаха гэжэ уялгалагдаа.

КПСС-эй Улаан-Удын райком, колхоз, совхозуудай партийна организацинууд газар таряалангай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ниитэ-политическэ, эмхидхэлэй хүдэлмэриие шангадхажа, хабарай тарилгада техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглахаар социалис мүрысөө эмхидхэжэ, 1982 ондо бүхы ургамалнуудай баян ургаса абаха талаар хэмжээнүүдые зохёон бэелүүлхэ гэжэ уялгалагданхай.

СЕМИНАР БОЛОБО

КПСС-эй обкомдо партиин райкомуудай дэргэдэхи штатнабэшэ партийна комиссинуудай түрүүлэгшэнэр болон тэдэнэй орлогшонорой семинар үнгэргэгдэбэ.

Эндэ сугларагшад КПСС-эй обкомой партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриин таһаһые даагша К. К. Шомоевой хэһэн «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбринүүдэй үндэһөөр партийно-эмхидхэлэй хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха тухай» асуудалаар элидхэл шагнаба. Тиихэдэ «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбринүүдэй үндэһөөр партиин райкомуудай дэргэдэхи штатнабэшэ комиссинуудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» КПСС-эй обкомой дэргэдэхи партийна комиссиин түрүүлэгшэ А. Б. Бардонов хөөрэжэ үгөө.

Удаань хүдэлмэрнингөө дүй дүршэл халан абалга эхилжэ, партиин Бэшүүрэй райкомой дэргэдэхи штатнабэшэ комиссиин түрүүлэгшэ Н. Н. Брызгалов, Хэжэнгын — Б. Ц. Эрдынеев, Захааминай — Б. Д. Очиров, локомотив-вагон заһабарилгын заводой парткомой дэргэдэхи штатнабэшэ комиссиин түрүүлэгшэ Т. И. Хазова гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Семинарай түгэсхэлдэ эндэ сугларагшад КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь А. У. Модогоевтой уулзаһан байна.

В. БУНЕЕВ.

АВИАТОРНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Аэрофлодой үдэртэ зорюулжа, февралиин 12-то Москвада болоһон баярай ажалда хабаадагшад түсэбтэй-гаан жэлэй үедэ һалбаринуудые бүтээхэ хүдэлмэри дээрэ, тэрэнэй ашаг үрэ болон хүндэрые улам дээшэлүүлхэ, хүдэлмэрилэгшэдэй эрмэлзэлиие тухай хэлэбэ.

СССР-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь М. С. Горбачев, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшонор Л. В. Смирнов, Н. В. Талызин, хэдэ хэдэн министерствэнүүд болон албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, авиационно техникэ бүтээгшэд, социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл, нинслэл хотын олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

Граждан авиацин министр В. П. Бугаев элидхэл хээ.

Түсэбтэ табан жэлэй харюусалгатай, ехэ даалгабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула бүхы хүсэ шадалаа зорюулхабди гэжэ авиаторнууд найдуулба.

(ТАСС).

ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОГДОО

Республикын агаарай транспорт хүгжөөлгэдэ габьяатай байнаһайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум Улаан-Удын авиапредприятиин командир **Пономаренко** Григорий Мефодьевичтэ **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгоо.

ТАСС ШЭНЭ һОНИН

ПРОФСОЮЗУУДАЙ БҮХЭДЭЛХЭЙН КОНГРЕСС

ХАВАНА. Профсоюзуудай дэлхэйн X конгрессэй хэмэри бүтэмжэтэй оршон өнгөрөө байна. Тэндэ делегадууд—бүхы дэлхэйдэ 260 гаран миллион ажалшадай түлөөлэгшэд уласхоорондын профсоюзна хүдэлмэрэй эмхидэл нэгэдэлые ба бэхижүүлгын, империализмда эсэргүү, амгалан тайванай, социальна дэбжэлтэй ба арадуудай аюулгүй ба ажалай түлөө тэмсэгшэ ажалшадай нэгэдэл хангалтаа асуудалнуудые зүбшөн хэлсэнэ. Хуралдаанай тринадцадаа дээрэһээ 40 шахуу оронуудай ажалшадай түлөөлэгшэд хэлэбэ.

Румыниин делегат К. Онеску шэнэ түхэлэй ракетэнүүдые Европодо тараан тодхохо гэһэн Вашингтоной һанаашалгые эрид буруушааба. Бүхы оронуудай ажалшад амгалан тайбан, аюулгүй байдалай түлөө бүри эрид шангаар тэмсэхэ ёһотой гэжэ тэрэ мэдүүлэ.

Доминиканска республикын профсоюзуудай делегациин толгойлогшо Х. Кристобаль Дуран үгэ хэлэхэдээ, Куба, Сальвадор, Никарагуа гү, али Гренада худар США-гай хөрбээ добтолон ороо һаань Карибска далай шадарай орон нютагууд американскэ агрессиин шэнэ Вьетнам болохо байна гэбэ.

Польшын хүтэлбэрилэгшэдэй бэелүүлжэ байгаа хэмжээнүүдые олон делегадууд дэмжэдэг, бүрин сүлөөтэ энэ гүрэнэй хэрэгүүдтэ США-гай хамааралгые эрид буруушаана. Социалис Кубатай үнэн зүрхэнһөө һаналаа нэгэдэнхэй байһан тухайдаа үгэ хэлэгшэд бултадаа элирхэйлээ.

Франциин Ажалай бүгэдэ нинтын конфедерациин түлөөлэгшэ Анри Кразюки социалис оронуудта эсэргүүгээр Вашингтоной үүдхэнэн хардалга гүжэрдэлгын кампаниие эрид буруушааба.

Ёуу зэбсэгүүдые бүгэдэ нинтээрээ хуряахын түлөө тэмсэл шангадхаха арга боломжонуудые шэнжэлхэ гэжэ Ажалай уласхоорондын эмхиин шиидхэһэн тухайда конгресс дээрэ соносхогдоо.

Профсоюзна хуралдаанай зүблэхэ зүйлтэй зохилдуулагдан, конгрессэй гол документын, амгалан байдалай ба буу зэбсэгүүдые хуряалгын, хүгжэлтын, социальна хангалгын ба бусад хэдэ хэдэн асуудалнуудые зүбшөлхэ комиссинуудай заседанинууд боложо эхилээ.

(ТАСС).

СССР-эй, ФРАНЦИИН КОСМОНАВТНУУД НИИДЭЛГЭДЭ БЭЛДЭНЭ

МОСКВА. Уласхоорондын замбуулинай ээлжээтэ экспедициндэ бэлэдхэлэй Звездный хотодо эхилһэнһээ хойшо нэгэ жэл үнгэрбэ. Совет-французз хамтын ниидэлгэдэ бэлэдхэлэй программа амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна.

Француз лётчигууд Жан-Лу Кретьен, Патрик Бодри совет космонавтнуудтай хамта хоёр экипажай бүридэлдэ ороод, теоретическэ курса гаража дүүргэнхэй. Совет космонавтнуудые бэлэдэг түбэй хүгэлбэрилэгшэ, авиацин генерал-лейтенант В. Шаталовай мэдээсэһэнэй ёһоор, экипажнуудай гэшүүд замбуулинай станциин ба замбуулинай онгосын конструкциин талаар экзаменуудые баряа. Эдэ экипажнууд тусхай самолет-лаборатори соо хөөрэн дэгдэлгын тушалга гараһан, Хара далай дээгүүр ниидэжэ, онгосоһоо гаралгын, уһан дээрэ буулгын онол арга шэнжэлэн шудалһан байна. Мүнөө космонавтнууд гурбан һууритай «Союз-Т» онгосын тренажёрто комплексно туршалганууды гаража захаланхай.

Ниидэлгэдэ бэлэдхэлэй үеэр экипажнуудай бүридэлдэ зарим тэды хубилалта болоо. Нэгэдэхи экипажай командир Ю. Малышевай үбшэлһэн дээрэһээнь, замбуулинай экспедицинүүдтэ хабаадалгын талаар баһал ехэ дуй дүршэлтэй В. Джанибековэер тэрэниие һэлгэхэ гэжэ врачууд шиидхэһэн байна. Энэ экипажай бортинженерээр А. Иванченков бэлэдхэл гаража үргэлжэлһөөр. Хоёрдохи экипаж ниидэлгэдэ бэлэдхэлэй хоёрдохи шатые дүүргэхэ дүтэлэнхэй. Байгша оной зун бэелүүлэгдэхээр хараалагдаһан ниидэлгын бэлэдхэлэй түгэсхэхы шатада хүдэлмэриижэ байнхай. Хуушан бүридэлдэнь: экипажай командир Л. Кизимовтэй хамта бортинженер В. Соловьев, Франциин космонавт-шэнжэлэгшэ Патрик Бодри ниидэхээр бэлдэнэ.

(ТАСС).

ҮНДЭР ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Республикын партийна ба совет органуудта удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 70 наһа гүйсэнэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум республиканска тусхайта пенсионер **Сахаровский** Павел Семеновичые **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаа.

* * *

Хүдөө ажахын үйлэдбэридэ удаан саг соо аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлһэнэйнь түлөө, түрэһөөр 50 наһа гүйсэнэнтэйнь дашарамдуулан, Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиум «Скотопром» нэгэдэлэй таһагай начальник **Турусов** Владимир Николаевичые **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаа.

Партийна ажабайдал

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ҺҮРАЛСАЛ

КОММУНИС ХҮМҮҮЖҮҮЛГЫН АСУУДАЛААР...

НЭЭМЭЛ ХЭШЭЭЛЬҺЭЭ

Улаан-Удын нарин сэмбын комбинадай партийна комитет коммунистнууд болон партийнабэшэ хүдэлмэришэд, алба хаагшадайнгаа марксистско-ленинскэ һүралсалда саг үргэлжын анхарал хандуулжа байдаг. Тиигэжэ пропагандистнарайнгаа мэргэжэл, шадабариие дээшэлүүлхэ, нарижуулан һайжаруулха хэрэгтэ анхаралаа өхээр табидаг байна. Эндэ хараалагдаһан түсэбэй ёһоор, нэмэл хэшээлнүүд үнгэргэдэдэг.

Февралийн 3-най үдэшэ удаадахи иимэ хэшээл комбинадта болобо. Предприятиин түрүү пропагандистнарай нэгэн—Е. М. Меркушева тэрэ хэшээлые үнгэргее.

Елизавета Матвеевна нинтэ мэдээсэлэй дунда шатын һургуулиие хүтэлбэрилдэг байна. Техническэ мэргэжэл олгодог комбинадай дэргэдэхи училищиин мастернууд энэ һургуулиин шагнагшад юм. Нүхэр Меркушевагай һурагшад «В. И. Ленин ба КПСС коммунис сэдьхэл бодолые баяжуулга тухай» гэһэн программа шудалжа байнхай. «Коммунис сэдьхэл бодолые улам баяжуулгын гуримаар залуушуулые хүмүүжүүлгэ» гэһэн темэ тус хэшээл дээрэ тайлбарилагдаа. Программын ёһоор, энэ темэ 4 часай туршада үзэгдэхэ байна. Тиимэһээ-шагнагшад энэ хэшээлэйнгээ үедэ темынгээ хахад хубиие шудалаа. Хэшээл конференциин тухэлөөр үнгэргэгдэбэ. Тиигэжэ 6 шагнагшад элидхэлнүүдые хэ.

Нүхэр Меркушева хэшээлээ эхилхынгээ урда тэд сэдьхэл бодолые улам баяжуулха талаар хүмүүжүүлгэ тухай ороло үгэ хэлээ. Тиихэдэ хүниие дүрбэн тэгшэр хүмүүжүүлхэ эрхэ байдал социалис гүрэндэ анха түрүүшынхээ бодото дээрээ байгуулагдаа гэжэ Елизавета Матвеевна онсо тэмдэглэбэ. Мүн В. И. Ленинэй тус асуудалда зорюулжа бэшэһэн хүдэлмэринүүдэһээ хэһэгүүд үншагдаһан байна. Совет хүнүүдые сэбэр сэхэ сэдьхэл зантайгаар, һайн һайхан журам ябадалтайгаар хүмүүжүүлхэ гээшэ бидэнэй урда байһан шухала зорилгонуудай нэгэн гээд тэрэ үгэеэ түгэсхөө.

Һурагша Г. Е. Спиридонова «В. И. Ленин ба КПСС залуушуулай сэдьхэл бодолые улам баяжуулха талаар хүмүүжүүлгэ тухай» гэһэн асуудлаар элидхэл хэһэн байна. Тэрэ элидхэлээ һонин аргаар эхилһэн байха юм. Юуб гэхэдэ, шагнагша элидхэлээ асуудалаар эхилжэ, нүхэдэйнгее анхарал татажа шадаа. Һурагша Спиридонова элидхэл дотороо В. И. Ленинэй РКСМ-эй III съезд дээрэ хэлэһэн үгэдэ гол анхаралаа хандуулһан байна. Тэрэшэлэн энэ асуудалда зорюулһан КПСС-эй шиидхэбэри, тогтоолнууд тухай шагнагшадта хөөрэжэ үгөө. Тиихэдээ «Үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри сагашадань һайжаруулха тухай» тогтоолдо онсо тогтобо. Шагнагша хөөрөөнэйнгее үедэ грампластинка хэрэглээ. РКСМ-эй III съездэй хабзадаһан поэт А. Жаровай дурсалга тус пластинка дээрэ бэшээтэй байба. «Коммунизмын түлөө тэмсэл үргэлжэлнөөр. Ажабайдалаймнай түрүүшын эзргэдэ совет хүбүүд, басагад. Тэдэнэй дунда комбинадай түрүү нэхэгшэд, нооһо илгагшад бии. Залуушуулые социалис ёһо гуримаар хүмүүжүүлхэ гээшэ угаа өхэ удха шанартай. Тиимэһээ бидэнэй урда байһан шухала зорилго табяатай рэгшэд тухай хөөрэжэ байха, тэдэнэртэй үулзалгануудые үнгэргэхэ болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда зорюулагдаһан искусство, литературын бүтээлнүүдтэй хүбүүд, басагадые танилсуулхэ гээшэ залуушуулда һургаал болохо байна.

Һурагша Н. Д. Ванданова-гай хэһэн элидхэл ажалда коммунис ёһоор хандалгые хүмүүжүүлхэ асуудал тушаа байгаа. Комбинадта дэлгэрһэн социалис мүрысөөн дээрэ тэрэ онсо тогтобо. Предприятида ажалшадай 96 процентнь мүрысэн ажалладаг байна. 2800-гаад хүдэлмэришэдынь коммунис ажалай ударнигууд. Комсомол-залуушуулай 38 бригадын гэшүүд соогтой, залитайгаар хүдэлнэ. Һайнаар ажаһуухые оролдоһон хүн улам бэрхээр хүдэлхэ ёһотой гэжэ КПСС-эй XXVI съезд дээрэ Л. И. Брежнев хэлээ. Һурагша удха шанараар баян эдэ үгэнүүдые нүхэдтөө һануулхадаа, комбинадайнгаа түрүүшүүлэй жэшээ дээрэ тогтоо.

«В. И. Ленин бүхы түхэл шэнжээрээ бидэниие һургадаг һэн гэжэ манай партиин, Совет гүрэнэй элитэ ажал ябуулагша Г. В. Чичерин хэлэһэн бэйдаг» гээд һурагша О. В. Шевцова хөөрөөгее эхилбэ. «В. И. Ленинэй ажабэйдал ба ажал ябуулгада түшэглэн, сэдьхэл бодол улам баяжуулга» гэһэн асуудалда Ольга Васильевнагай элидхэл зорюулагдаһан байна. Ленин багшын абари зан тухай, тэрэнэй сэбэр сэхэ сэдьхэл тухай элидхэлшэ хөөрөө. В. И. Ленин болбол коммунизмда ажаһууха хүнүүдэй бүхы түхэл шэнжэтэй хүн мүн гэжэ О. В. Шевцова тобшолон хэлээ. Комбинадай дэргэдэхи училищиин түрүүшын хэшээл В. И. Лениндэ, тэрэнэй хэтэ мунхэ сэсэн мэргэн һургаал заабэрида зорюулагдажа үнгэргэгдэдэг байха юм. Энэ ушаар өхэ һайшаалтай. Түс элидхэлэй эсэстэ В. И. Ленин тушаа баримтата фильм харуулагдаа.

Аша үрэтэйгөөр үнгэрһэн хэшээлшье дүүрэжэ, шагнагшад тараба.

Эндэ үригдажа ерэһэн пропагандистнар, мүн методическэ советдэй гэшүүд хэшээлэй ямараар болоһон тушаа, тэрэ хэр эзргэ гол зорилгоёо дүүргээ гээшэб, хэшээлэй үедэ методическэ ямар арганнууд хэрэглэгдэбэ гэхэ мэтэ олон тоото асуудалнуудта харюунууд үгтэһэн байна.

Пропегандистын хэрюусалгата даабариие турүушын жэлдэ дүүргэжэ байһан О. Г. Такранова иигэжэ хэлээ:

— Хэшээл өхэ һайнаар үнгэргэдее. Түгэс мэргэжэлтэй, ерга шадабаряар баян хүнэй хэшээл ондоохон лэ байна даа. Һайн конференци болоо. Хүдэлмэридее хэрэглэхэ олон һайн юумэнүүдые хаража, хадуужа абааб.

Методическа советдэй түрүүлэгшэ О. В. Кириллова:

— Иимэ бэрхэ пропагандистын хэшээлдэ бүхы залуу пропагандистнараа бултыень зэтатагүй өрүүлмээр гэжэ бодооб. Юуб гэхэдэ, гансал энэ программаер ажаллагшад эндэ суглараа.

Комбинадай партийна кабинедые дзегша Л. М. Пушкина хэшээлые зүбшэлгын эсэстэ бултанэй һанал бодол онсолон иигэжэ хэлээ:

— Пропагандистын хүдэлмэридэ дурадхал, һургаал мэтэ үнгэрһэн энэ хэшээлэй материалые согсолжо, комбинадайнгаа олон хэһэгээр гарадаг газетэдэ толилхо, мүн партийна кабинедтэ методическа материал болгон бэлдэхэ.

Эдэ хэшээл бүхы талаараа үндэр хэмжээндэ үнгэрөө гээд нэн түрүүн тэмдэглэлтэй. Хөөрдохёор, техническэ хэрэгсэлнүүд шадэмер бэрхээр хэрэглэгдэ. Гурбадахяар, һурагшад баян материал хэрэглээ, В. И. Ленинэй зохёолнуудые шудалжа тэдэниие дэгбэлэн харуулаа. Тиимэһээ энэ хэшээлэй материалые согсолхо гэһэн тобшолон тон зүб ха.

Комбинадай партийна комитедэй марксистско-ленинскэ һүралсалда ходо анхаржа, энэ хэрэгые улам һайжаруулха гэһэн хүдэлмэриин аша үрэтэйгөөр бэелүүлэгдэжэ байһанай тодо нэгэ гэршэ гэжэ энэ хэшээлэй һүүлээр тэмдэглэмээр ха.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

ОЧЕРК

ТҮРЭЛ НЮТАГ һАЙХАН ДАА

Үрбуулга ямаан даха хэдэрээд, эзргэлжэ һууһан үбгэд шэнги ерха-барха буурел сагаан хадануудай хоорондуур үгсэжэ ябанабди. Харгымнай шэнэһэн ой, шугы бургааһан соогуур шурган ошоно, эзримдаа борье-торье шулуу тойрон, голой елүүр мүльһэн дэгүүршье гараха юм. Урдамнай гэнтэ һүн сагаан тошоной халбайжа ууралтан байхадань, . больдируу-сольдируу болдогтой харгыдаа дахин оронсбди.

—Энэтнай яһала дутын, баргаг һайн харгы гээшэл. Манай зарим холын малшадта гансал трактораар гү, али мори шаргаар хүрэжэ ошохот,— гэжэ мэнтэй ябаһэн хоёрдохи отделениин зоотехник Бадма-Ханда Сэдаевна Мижитдоржиевэ хэлэнэ.

Хадын боорёор, ёбар-табар модон соогуур тэрэн бэлшэжэ ябаһан үхэрнүүд эндэ тэндэ харагдана. Тэдэнэй зариманиинь эгсэ үндэр хадын үбэр мэйледа гарешанхай бэлшэжэ ябаха юм.

— Сааһа багатай, малые хээрэ бэлшээхэдэ аятай зохид үбэл болобо. Хөрин тэсэгэнэй январиин һүүл багаар шангахан хүйтэн буужа, үбһэ тэжээл багатай малшадта һанаагаа зобохоор болоо һэн. Тиигэбшье гэмгүй һайн гараабди. Менэйшье малшад ямаршье һалхи бордоһон, хүйтэн жэбэр байг хамаагүй, үхэрнүүдээ туугаад лэ хээрэ гаредаг гүб даа. Бэшэ аргагүй. Үбһэн бага, һолоомон гэжэ байхагүй. Жэшээнь, мүнөө хүхүүли тугалтай үнеэдэй гүүртын үхэр бүхэндэ дунда эзргэрэ ерей гэжэ 4 центнер үбһэ бүхэли үбэл, хабар эдихыень үгэнэбди, — гэжэ Бадма-Ханда Сэдаевна бодото байдалые маяда ойлгуулба.

Нээрээшье Далахайн совхозой газар дээгүүр ябахада нэлэнхы Үргэн сабшалан, бэлшээри гэжэ ороймоошье харагданагүй. Хаа-яа эндэ тэндэ хадын захаар, ойн соорхойгоор багахан газарнуудта түхеэрэгдэһэн малай байра, хашаа, хорёо, хоёр гэр харагдаадхиба.

— Байза, ахалагша малшан Нина Дамбиева гэртээ үгы хаш, мориниинь газаагаа харагданагүй. Тэрэмнай үхэрнүүдээ адуулжа гараа ёһотой даа. Бэлшээридэнь сэхэ ошохомнай гү? — гээд, отделениин зоотехникэй . заахан зүг руунь шэглэбэбди.

Унишьеө болонгүй ойн забһарнаар бүлэг үхэрнүүдэй, һула табигдаһан эмээлтэй мориной бэлшэжэ ябахань харагдаад, тэдэнэй саанаһаа гартаа богонихон ташуур баринаһан, набтаршаг саб гэмэ бэетэй басаган гаража ерэбэ. Энгэр, хормойень сагаан хурьганай арһаар тойруулан хяазлһан богони дэгэлынь, шара үнэгэнэй арһаар оёһон урбуулга малгайнь, бүхы гутал хубсаһаниинь үян нариихан бэедэнь аргагүй зохидоор таарханхай.

—Танилсагты, энэ мэнай түрүү малшан, нёдондо район соогоо эгээл олон тугал абажа, чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Нина Чимитовна Дамбиева гээшэ, —гэжэ мэнтэй ябагша Б-Х. Мижитдоржиева хэлэбэ.

Тиихэдэнь, дан өхэөр һайрхуулжэ, мактажа, үлүү юумэ хэлэжэрхибэ гү гэжэ һанаһандал, Нина бага энеэбхилэн татаһан елэн харахан нюдөөрөө хитүүшэгээр, зааха аягүйрхэһэн янзатайгаар хараад абаха юм.

— Таанад манайда ошожо байгыт даа, би эдэ үхэрнүүдээ суглуулжархёод ерэхэб,— гэжэ тэрэ хэлээд, халзан эзэрдэ морёё барижа унаһаар саашаа гүйлгэшэбэ.

Энэ һамбаандань бидэ малайнь хашаа, хорёое харабабди, гэртэнь орожо үзэбэбди. Үнеэдэйнь һүниндөө хонодог дал хашаань, тугалнуудайнь байра хуу хуушаншье һаа, тэдэнь газаа, досоогүй тон нягтаар, өхэл залхуугүйгөөр шабагданхай. Хуһамаг хорёогойнь газаа, досоогуурхи сэхоологдоһон сабшалан, зеленкын һуури шарлана. Заримдаа бүтүү ой модон соо түгсэг, унуулинуудые тойруулэн ухашалжа обоолһон үбһэнэй һурихэнүүд обойлдонод.

Ябаһаар байтараа уданшьегүй Зүүн-Хабарзаанай гүүртын үбэлжөөндэ хүрэжэ ерэбэбди. Үндэр хадын үбэртэхэнэ, нэмэри зохид газарта бэр, монсо-сонсо шэбхэ шабааһан харагданагүй. Тугалнуудайнь байра соо дулаахан, хуурай, бүлеэдхэгдэнэн һүнэй, мүн шэмэтэй үбһэнэй, бага шэбхын үнэр анхилна. Хоёр-гурбан таһалга соо хуу нэгэ адлихануд, улаахан зуһэтэй тугалнууд боолтотой үбһэ шэмхэлнэд, бэе бэеынгээ шэхэ долёолдоно, нааданад.

Малшадай гэртэ ороходо хуу дунгигар сагаан болотор сагаадагданхай, полынь елэгэр болотор угаагданхай, сонхонуудтань эреэн бүд татаатай. Гэрэй тэг дунда дэлгээгдэһэн хибэс дээрэ элдэб наадаһай дэлгээд, хоёр бишыхан басагад аятай зохидхоноор наадажа һууба.

— Нина наһаар залуушье һаа, анхаһаа бодомжотой, тоб гэмэхэн, бүхы юумэндэ харюусалга өхэтэйгээр хандадаг, зориһондоо заатагүй хүрэхэ гэжэ орододог үн юм. Бидэ тэрээнтэй наһаараа уетэн шахуу зомди. Тиимэһээ һайн мэдэхэб, —гэжэ Бадма-Ханда хөөрэнэ.

Тиигэжэ дуугаралсаһаар байтарнай Нинашье өөрөө ерэжэ, сай аягалха, стол дээрэ эдеэ табиха хоорондонь, тэрээнтэй ажабайдал, ажал хүдэлмэри тухайнь хөөрэлдэбэбди. Хайшан гээд малшан болоһон, ямар үрэ дүн түйлажа байһан тухайнь баһал һонирхобобди.

Арбаад жэлэй саана энэ басаган хээрэ нэгэтэ иигэжэ малшан болохоб, үглөөнһөө үдэшэ болотор үхэрнүүдые ой модон, бургааһа шугы соогуур адуулхаб, нарэй тугалнуудаар носолдохоб гэжэ өхэшье һанаагүй ябаа. Дүрбэн үхибүүдэйнгээ эгээн эгэшэ Нина басаганайнгаа арбадахи класс дүүргээд бэйхадань үнинэй малшан ябаһан Чимит Шагдуровна эжынь нэгэтэ иигэжэ хэлээ бэлэй:

— Зай, Нина, ши хайшаа ошожо һураха гэжэ бодонош? Хүнэй хүбүүд, басагаднаа дутуу эрдэмтэй, ямар нэгэ мэргэжэлтэй болоо һаашни һайн һааб даа.

— Институт, техникумдэ ошохогүй бэшэ аалдеэ. Дүүнэдэ харалсаха, тандаа туһалалсаха гүби. Бидэ хэды уетэн басагадтаяа Закаменск хото ошожо хүдэлхэмнай гэлсэнхэйби. Би оёдолшон болохо һанаатайб, —гэбэ басаганиинь.

Юундэ нютаггаа үлэнгүй, хото город руу гүйхэшниб гэхэ мэтээр баһал эжынь олон юумэ хэлэбэшьегүй. Залуу хүн ондоо газар нютагуудые үзэжэ, ниишэ тиишээ ябажа, элдэб ажал хэжэ үзэхэдөө боргохо, мэргэжэл олохо, олон юумэ ойлгодогшье болохо гэжэ тэрэ мэдэжэ байгаа бшуу.

Тусхай курса дүүргээд, Нина районой түбтэ Закаменск хотын хүн зоной хэрэглэмжэ хангалгын комбинадта оёдолшоноор хүдэлжэ туршаба. Түрүүшээр энэ мэргэжэлынь яһала һонирхолтой, зохид шэнги байбашье, һүүлдэнь үдэрһөө үдэртэ нэгэл һууридаа һуугаад, оньһон машинын хашартай жэнгирээн соо эреэн маряан бүд нюдэнэйнгее эреэлжэхэ болотор оёхонь баһал хашертай, эсэбэритэй болобо. Тиигэжэ тэрэ тус комбинадта жэл хахадай туршада ажаллаа.

Нэгэтэ хабар амаралтада нютагаа ерээд байхадаа, басаган олон юумэ бодоо юм. Хүбшэ тайгын ой модон, тала дайда ногооброод, холын хада ууланууд уняартан хүхэржэ, дүтын голой эрьеын шугы соо хухы шубуун ханхинаса донгодоод, сэсэг набшын, һалбарһан тэрэнгиин һоттоомо үнэр анхилаад, юугээршье тайлбарилашагүй һанал бодол Нинын сэдьхэлые хүлгөөбэ. Иимэ жэгтэй һайхан байгаали хото городто хааначаа байхаб! Түрэһэн тоонто нютаг, хүн боложо хүлөө шоройдоһон, хүльбаржэ наадаһан газарһаа ондоо үлүү гоё, зурхэндэ дүтэ һанагдаха юумэн үгы шэнги байгаа бэлэй. Баһа эдир залуухан наһанайнь зугаа наадан, уетэн басагадаараа сэсэг түүжэ, Сэхирхэн голой эрьедэ сугларжа һуудаг, шунгадагаа һанахадань досоонь бүришье уярмаар болобо. Үшөө хүсэд ойлгогдоогүйшье һаа, хэзээдэ мартагдашагүй эдир наһанайнь түрүүшын инаг дуранай түрэһэн нютаг ха юм. Юрэдөөл, хайшаншье гээд бодоходонь басаганда түрэл нютаг наһаһаань һайхан, зурхэ сэдьхэлдэ дүтэ юумэн дэлхэй дээрэ үгы шэнги байгаа.

Эгээл энэнь басаганай саашаяхи хубиа заяае шиидхээ гэхэдэ алдуутүй. Ондоо олон юумэ бодонгүй, зааханшье мергангүй совхоздоо үлэжэ, дирекциин, парткомой даалгаһан ямаршье ажал хэхэ гэжэ бодобо.

Тэрэ гэһэнһээ хойшо Нина Дамбиева арба шахуу жэлдэ ажахыдаа хүдэлнэ. Түрүүшэр хэдэн жэлдэ үнинэй малшан Владимир Цыденовэй хажууда туһалагшаар ажаллажа эхилһэн. Тиигэжэ тэрэ мяханай малай гүүртын хальмаг үүлтэрэй үнеэд, гунжадые хайшан гэжэ адуулха, эдеэлүүлхэдэ, яажа саг соонь ороондо оруулхада тугал олон абтахаб, тэдэ тугалнуудые хайшан гээд эхэнүүдтэнь табижа хүхүүлхэ, эдеэлүүлхэдэ түргэн томо болохоб гэжэ һайн мэдэхэ болоо, ажалай дүршэл шадабари олоо.

Баһа эдэ жэлнүүдтэ өөрынь ажабайдалда баясахы хорхооршье ушарн хөөлдоо даа. Эгээл шагүй, бүхы наһанайнь да хамаг һанал бодо бүриинь ажал хэрэгт нэн ехэ ушар гэхэдэ, лоон жэлэй саана К партийн эзргэдэ аб хадамда гараад, хоёр басагадтай боложо, тай бүлын эхишье та ажабайдал гээшэмн бээр эрьежэ ерэдэг Наһанайнгаа хуби заяа хо гэжэ шэлэһэн бирагүйшэг хүн бай хөбши, ажабайдал ябажал байна. Мүнөө басаганиинь — эургаа нань дүрбэтэй болоо

Гурбан жэлэй саан хайн совхозой. дирек кой Нина Чимитовна лаха үнеэдэй томод гүүртые даагшаар юм. Тэрэ суглаа хүдэл шэлтэй малшад Зинаи санова, Василий Гом гэгшэдтээ харуулжа гунжадһаа жэл бүхэн олоор абажа, гарза гүйгөөр түлжүүлнэ, дайнгаа шэгнүүршье мээнэ. Жэшээнь, нёд дэнэр 115 үнеэн, г 122 тугал абаа, жэл бүхэнэй шэгнүүрые 690 граммаар нэмэгд өөрөө зуун үнеэн дунда эзргээр 107 т болгоо һэн. Мүнөө тэнь бүри томодхогдо тадаа 175 үнеэн, гу рууһалагдадаг болоб

Эдэ үдэрнүүдтэ эх түлэг тугаллажа Малшадта айхабтар х гатай хаһа ороод б ниндөө ээлжэгээр үнеэдээ тугаллуулх малаа үдэрэй 2—3 д дэнь табижа хүхүүл талха тараа эдюулжэ хэрэгтэй. Баһа үглөө үнеэд, гунжадайнгаа д рижа үзэхэ, түрэхэ шэдыень илгажа, бэ нүүдээ бултыень б туужа гараха шухала

— Хүшэр хүндэ б —гэжэ асуухадамни, митовна бага миһэд гэжэ хэлэнэ:

— Хайшан гэхэбш най иимэ ха юм. жэлэй элбэг һаань, та һураггүй хүнгэн б лэй. Тугалнуудтаа, үбһэ, һолоомо бурь жа үгөөд лэ һуура Тиигэхэ аргагүй хада үбэл, зунгүй адуулх шэбди. Хадымнай х гоон шэмэтэй, газар най үргэмжэтэй һайн

Зуниинь эдэнэр Б жэ 25—30 модо хо уулын саана байдаг ридэ малтаяа нүүжэ Иигэжэ ажал, ажабай бүриин тогтомол ябажал байна.

М. НАМЖ

Захааминай район.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Ч ева.

Авторай

«Главбурятстройн» «Спецстроймеханизация» трестын барилга онцһожоруулгын управленидэ бульдозернууд болон экскаваторнуудые заһабарилдаг слесарьнүүд (зураг дээрэ — зүүн гарһаа) Степан Сергеевич Доржиев, Ефим Антонович Захагов, Василий Иванович Грудинин гэгшэд эрхим ажалаараа суурхадаг.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

АША ҮРЭ ЕХЭТЭЙ

Гол түхеэрэлгэнүүдые шэнэлэн һэльбэхэ талаар манай заводто хүдэлмэри өхэ хэгдэдэг гээшэ. Адлирхуу предприятинуудай дүй дүршэлые нэбтэрүүлхые ороолдонобди. Энэ зорилгоор ахамад мэргэжэлтэдһэн бүридхэгдэһэн референтнүүдэй бүлэг хүдэлдэг. Заводоймнай техническэ библиотекэдэ байдаг олон тоото литература сооһоо тэдэнэр зохихо зууршалгануудые шэлэжэ, цех, бригадануудай коллективүүдтэ зүбшэн хэлсэһэнэй удаа, тэдэниие үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тухай шиидхэбэри абтадаг.

Эдэ зууршалга, дурадхалнууд сосһоо оршон тойронхи байгаали хамгаалалгада, продукциин шанар дээшэлүүлгэдэ шэглүүлэгдэһэн хэмжээнүүдтэ байгша табан жэлдэ онсо анхарал хандуулагдаха юм. Мүнөө үедэ манай орондо гергегдэһан УТЭ-3-88 гэһэн хоёр электрофильтр, хоёр янзын рукавна фильтрнууд тодхогдожо байна. Тэдэнэй бэлэн болоходо, цехүүд соохи агаар һураггүй багаар бүзарлагдадаг болохо, хүдэлмэриин газартахи эрхэ байдал һайжарха, Каменск посёлогой агааршье сэбэр болохо.

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй түршэдэ «Ангарскцемстройремонтын» туһаламжаар галдалгын пеэшэнүүд шэнэлэн һэльбэгдэжэ, тэдэнэй диаметр 4 метр хүрэтэр үргэдхэгдэхэ. Тэрэнэй ашаар пеэшэнүүдэй бүтээсэ 15—20 процент дээшэлхэ ёһотой.

Мүнөө эрьелдэдэг 1-дахи пеэшэндэ һайжаруулагдаһан холодильник. 3-дахи пеэшэндэ— шэнэ подшипник табигдажа байна.

Нёдондо иимэрхүү холодильник нэгэ пеэшэндэ табихада, 14 мянган түхэриг ашаг олзо үгөө һэн.

В. АНОСОВ,
Тимлюйн цементын заводой парткомой секретарийн орлогшо.

Кабанск.

АЛАС ДУРНЫ *хизаарта*

ТАСС-АЙ КОРРЕСПОНДЕНТНУУД МЭДЭ

ТРАКТОРНУУДАЙ «ТҮРГЭН ТУҺАЛАМЖА»

Приморийн хизаарта трактор нуудай «түргэн туһаламжа» эмхидхэгдэнхэй. Тракторай эбдэрһэн газарые тодорхойлдог нуудэл түхеэрэлгэнүүд «Сельхозтехникын» һалбаринуудта нёдондо жэлэй-хиһээ гурбанай нэгэ хубяар олон болоо.

Дежурна бригадануудаг захилнуудые дүүргэхэеэ тосхонуудта ошоходоо, эбдэрхэй машинануудые түргөөр заһадаг. Заһабарилагшадта электронно болон бусад аппаратура үгтэнхэй юм гэжэ ТАСС-ай корреспондент мэдээсэнэ. Тэдэнь трактор нуудые хэрэглэлгын ашаг үрые дээшэлүүлхэ, двигательнүүдэй хүдэлхэ болзорые утадхаха арга олгоно.

НЕФРИДЭЙ НӨӨСЭ ОЛДОБО

Ороной зүүн районуудай аяар холын түүхые шудалдаг археологуудай шэнжэлгэнүүдые хэрэглэжэ, Алас-Дурнын геологууд нефридэй нөөсэнүүдые олоһон байна. Тэдэнэр малталга хэхэдээ нефрит шулуун гоёолтонуудые нэгэнтэ бэшэ олоһон байгаа.

Петр Великий тохойһоо эхилээд, Дежневэй хушуун хүрэтэр нэмжыһэн тон ехэ газар дайда дээрэ «Далькварцсамоцветы» экспедиции үнгэтэ шулуу бэдэржэ эхилээ һэн. Камчаткада нефрит шулуун олдоһон, вулканууудай хахад арал дээрэ ба Чукоткын гүбээнүүдтэ нефридтэ адлирхуу жадеит гэжэ үнгэтэ шулуун олдоһон байна. Номин шулуунһаа дутуугүй сэнтэй энэ минерал манай ороонһоо гадуур, гансал Бирмэдэ олзоборилгодогдог юм.

— Яшма, агат, родонит, һуба болон бусад үнэтэ хэдэн арбаад шулуун элирүүлэгдэһэн байна,—гэжэ «Далькварцсамоцведэй» ахамад геолог К. Атабаев ТАСС-ай корреспондентдэ хэлэбэ. — Алас-Дурна хизаар, Ураалдал адли; үнгэтэ шулуугаар баян гэжэ экспедиции гэршэлээ.

Красное,
Хабаровска хизаар.

ШУБУУДАЙ ШЭНЭ ФЕРМЭ

Амарай областиин ажахынуудта байгуулагдажа байһан уһанай шубуудай шэнэ фермэдэ Тамбовко тосхоной инкубаторна станциһаа нугаһанай мянгаад дальбараа эльгээгдэбэ.

Амарай газар дай сөөрэмүүдээр баян хон тосхонуудта уһан рэмүүд тогтоогдон ажахыда галуу б үсхэбэрилнэ. Мүнөө фермэнүүдэй тоо х хин олошорхо ю ТАСС-ай корреспонд жуулна. Тамбовко б не-Белая тосхонууд даһан инкубаторай т цинуудта дальбараа жэргэдэнэ. Жэл бүри хахад миллионһоо о бараануудые ажа эльгээдэг байха юм.

Благовещенск.

ТААРУУГАА ТҮХЕЭРЭГДЭҺЭН ГЭР

Иимэ гэрнуудые минута соо барижа юм. Барилгын мате дай Батайска заво гэрнуудые бүтээжэ Камчаткын «Ана совхозой орошодто нүүд үгтөө юм.

ТАСС-ай корресп ороо хараһан һаеы ла уужам, хорёод жэн метр талмайта метр үндэр байгаа. бан сонхотой, уһа гүй бүдөөр хэгдэнэ тай. Тэрэниие «Бура ходоор гү, али нарш хоёр шаргаар зөөжэ

ҺУРАГШАДТА ҺАЙШААГДА

Приморийн ГРЭС комой эмхидхэһэн клуб һурагшадта һа даг байна гэжэ корреспондент бэшэ

Хэдэн арбаад кружогуудта ябада моделиин талаар мастер Г. Корж сэл хүбүүдтэ түрүүл троцехэй хүдэлмэри Агафонов эдир ра гүүдэй урдаа хараха болонхой. Тэрэнэй ш доро радио-хэрэг ш

Харин зөөлэн н нуудые хэдэг кр хуршэ Федосьевко хүүгэдэй саадые шее хай. Тэдэнэр багашь муудые, өөһэдынгее хэһэн энеэдэтэй шубуудые бэлэглэбэ

Лучегорск,
Приморийн хизаа

ОЛООРОО ХАБААДАЛСАХАНЬ

Сэлэнгын районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комсомолшууд хуршэ «Эрдэм» колхозой комсомолшууд болон залуушуулай үүсхэл һайшаан дэмжэжэ, хонидой түл абэлгада эдэбхитэйгээр хабаадалсаха гэжэ шиидээ юм. Тиихэдээ колхозой комсомолец бүхэн 80 хурьга абажа түлжүүлхээр уялга абаа.

Хурьгадай абтажа эзхалхаһаа урид 15 комсомолшууд комсомолой путевкоор эхэ хонидой отарада хурьгашанаар ажаллахаяа ошохонь. Жэшээлбэл, элдэб ажалда хүдэлдэг Сергей Бальчинов, механизатор Юрий Ринчинов, соёлой байшангай методист Татьяна Селиверстова, статистик Надежда Дашинимаева гэгшэд хонишодтоо горитой туһаламжа үзүүлхээр шиидэһэниинь һайшаалтай.

Манай корр.

ОЙН БАЯРТА ЗОРЮУЛНА

КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй социалис мүрысөөндэ оролсоһон Түнхэнэй районой «Маяк» колхозой коллектив үнгэрһэн жэлдэ горитой амжалта туйлаа юм. Жэшээлбэл, колхозой гэшүүд хүдөө ажахын продуктнуудые үгрэндэ худалдаха 1981 оной эхэнгоо түсэбые болзорһоо холо уридшалан дүүргээ бэлэй. Нёдондо хоёр квартиратай 15 гэр, 50 автомашинын багтаамжатай гараж, 400 үнеэнэй харуһалагдаха һүнэй комплекс шэнээр баригдажа, ашаглалгада тушаагдаа.

Мүнөө дурсагдагша колхозой гэшүүд КПСС-эй ЦК-гай нөөбриин (1981 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые сүм дүүргээхээр өхэ зорилгонуудые харааланхай ажаллана. Эдэнэр туйлаһан илалтаяа ССР Союзай байгуулагдаһаар алдарта 60 жэлэй жабхаланта ойн баярта зорюулхаар шиидэнхэй.

Б. СЫРЕНОВ,
штатнабэшэ корр.

ҮЗЭЛ СУРТАЛАЙ ХҮДЭЛМЭРИ ЯБУУЛХА БҮЛЭГҮҮД

Алтайн хизаарта малай фермэ бүхэндэ саг үргэлжын үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха бүлэгүүд байгуулагданхай юм. Имагтал эдэ бүлэгүүд ажахынуудай парткомууд болон партбюроонуудай политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэринь түбүүд болоихой. Иимэ бүлэгүүд Топчихинска районой Н. К. Крупскаягай нэрэмжэтэ колхозоо байгуулагдаа. Колхозой партийна организаци тус бүлэгыс толгойлхысень агроном В. Кремлевто даалгаһан байна.

Тус ажахы үнеэд болохо гунжадые түлжүүлжэ, районойнгоо колхоз, совхозуудые һайн үүлтэрэй, ашаг шэмэ өхэтэй үнеэдээр хангаха зорилготой юм. Тиимэһээ эндэ найдамтай тэжээлэй үндэһэ һуури байгуулха гээшэ агрономическа албаньһаа сэхэ дулдыдаха байна бшуу.

Кремлевой толгойлдог хөрдохи бригадын үзэл сурталай бүлэгэй гэшүүд уһалууриин газарай хэды олзотой байһые тооложо гарганаһан байна. Тэдэнэр уһалагдадаг газарайнгаа талмайс хоёр дахин өхэ болгохо гэжэ шиидээ.

Үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха бүлэгүүдэй гэшүүд бултадаа коммунистнууд юм Тэдэнэй хоорондохи уялганууд хүн бүхэнэй һургуули, дүй дүршэлэй эзргээр хубаагдаһай. Тус бүлэгтэ агитаторнууд, мүрысөөнэй дүн согсолхо талаар харюусалгатай хүн, арадай хинагшад бии. Эдэбхитэн бүхэн өөрынгөөшье һонин тухай малшадта мэдээсэжэ байдаг.

—Манай хизаарай малай комплекс болон фермэнүүдэй ажалшадай дунда үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха мянга гаран бүлэгүүд байгуулагданхай. Мүн баһа политико-хүмүүжүүлгын ондоошье олол арганууд хэрэглэгдэдэг гээшэ,—гээд КПСС-эй Алтайн крайкомой секретарь А. Невский хөөрэбэ.

Жэшээлхэдэ, олонхи ажахынуудта малшадай үдэр үнгаргэгдэнэ. Эндэ хонишод, мал адуулагшад болон һаалишад парторганизацийн хэһэн тобшо мэдээсэл шагнадаг, элдэб асуудалнуудые һуража, харюу абадаг байха юм. Механизатор, Социалис Ажалай Герой Н. Дергилевэй «Ажалай түрүүшүүл бүхэн—агитатор байха ёһотой» гэһэн урда үүсхэл хаа хаанагүй үргэнөөр дэмжэгдэжэ байна. Тэрэниие дүрбэ мянга гаран хүн дэмжэжэ, үзэл сурталай хүдэлмэри ябуулха бүлэгүүдтэ орожо, агитаторнууд болоо.

В. ПАВЛОВ.
ГАСС-ай корр.

Барнаул.

МҮНӨӨДЭР—АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР

ХҮГЖЭЛТЫН ЗАМАЙ АЛХАМУУД

СССР-эй Аэрофлодой байгуулагдаһан энэ үдэрые бүхы совет араднай гүн ехэ үдэрэлтэйгээр, баяр баясалангай оршон байдалда тэмдэглэжэ байна гээшэ. Үнэл бүри үнэргэгдэдэг боломжтой энэ заншалта һайнгүй тэмдэглэжэ байхадаа, үлэнэр совет ороной лётчигууд болон штурмануудай, вертолетчигууд ба инженернүүдэй, технигүүд бүхы алба хаагшадай, эрдэмтэй конструкторнуд болон авиационно промышленностин хүдэлмэрилэгшэдэй хэ, бүтээһэн ажалай туйлта, амжалтаар омогорхожо, ёһоороо омогорхожо байнабди. Манай авиаторнуд эдэ амжалтануудаа СССР-эй байгуулагдаһаан 60 жилэй ойн үдэртэ — совет арадай ехэ һайндэртэ зоохулна. Тиимэһээ арбан нэгэдэхи табан жилэй хоёрдохи жилэй түсэбтэ даабарие болгоһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө экипажнуудай хоорондо, звено, подразделенинүүдэй дунда үгэнөөр дэлгэрүүлһэн байна.

Граждан авиаци СССР-эй Агаарай Флодтой суг үргэн хүзам гаталжа гараһан түүхэтэй. Граждан дайнай үлта түгсөөр дүүрэһэнэй үлэнэр Агаарай Флодые байгуулха гээшэ бүгэдэ арадай хэрэг болоо һэн. 1922 оной декабрь һарада Ажалай болон Оборонын Совет авиационно промышленностие саашадань хүгжөөхэ гурбан жилэй программа баталаһан байгаа. Эндэнээ эхэлжалан «Ажалша арад, Агаарай Флодые байгуулая!» гэһэн уряа орон доторнай үгэнөөр дэлгэрээ бэлэй. Оной 1923 оной февралин 14-дэ В. И. Ленинэй үүсхэгээ Агаарай Флодой Главное управление байгуулуулгэй тогтоол баталан абтаа гэнэ. Эсэгэ ороной хамгаалахадэ, арадай ажахые хүгжөөлтэдэ ашатай туһатай авиаци байгуулга хадаа бүхы арадай хэрэг гэжэ тэмдэглэгдэ бэлэй. Тэрэ гэһэн улаһалан граждан авиаци Коммунис партийн үдэр бүриин анхарал ороллолгын ашаар урган хүгжэнэ, шэнэ техникээр таһалгаряагүй хангагдана гээшэ.

1930 ондо Агаарай граждан Флодой бүхэсоюзна нэгэдэл байгуулагдаһан юм. Тэрэнэй удаа энэ нэгэдэл СССР-эй Арадай Комиссариануудай Совсдэй дэргэдэ агаарай граждан флодой главна управлени болгогдон хубилгагдаа һэн. Тэрээнһээ хойшо Аэрофлот гээд богонёор нэрлэдэг болонхойбди.

Ленинэй, Октябриин Революциин орденуудтай граждан авиацин бүхы хүдэлмэрилэгшэд жэл бүхэндэ заншалта һайндэрөө ажалай эрхим бэлэгтэйгээр уттажа байна. Мүнөө манай аэрофлот дэлхэйн авиакомпануудай дунда пассажирнуудые зөөлгөөр түрүү һууриг эзэлнэ. Жэлэй туршада 100 миллионһоо дээшэ хүниие табан жилэй эсэстэ пассажирнуудые зөөлгэмнай 600 миллиондо хүргэгдэхөөр хараалагданхай.

КПСС-эй XXVI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ граждан авиаци ехэ үүргэ дүүргэжэ байна. Аэрофлодые хүгжөөлгөөр, шэнэ түхэлэй самоледуудаар хангаха талаар горитой амжалта туйлагдана. Арбан нэгэдэхи табан жилэй түрүүшын жилдэ 350 һууритай ИЛ-86 түхэлэй агаарай шэнэ онгосо ашаглагдаа. Тиихэдэ ТУ-154, ИЛ-62, ЯК-42 түхэлэй онгосонууд үнгэрһэн жилдэ хэды олон пассажирнуудые зөөһэн, мүн ИЛ-76 гэдэг агаанай самолет табан жилэй даабари дүүргэлсэһэн байна. Хэнэйшье мэдэһээр, Агаарай Флот манай ороной транспортын гол һалбаринуудайнь нэгэн болонхой. Тиимэһээ граждан авиаци оронойнгоо экономико хүгжөөлсэнэ, холые дүтэ болгон, түмэр замай хүрөөгүй холын заха хизаарнуудта ашаа, почто, хүн зоние түргэн саг соо абаашана.

Манай республикада, мүн Зүүн Сибирьтэ граждан авиаци 1926 ондо бии болгогдоһон түүхэтэй. Тэрэ үедэ Бурят-Монголой АССР-тэ агаарай линиин управлени байгуулагдажа, агаарай түрүүшын онгосо Улаан-Үдэ—Улаан-Баатар хүрэтэр нидэһэн түүхэтэй. 1928 оной август һарада Эрхүү—Бодоото, Эрхүү—Якутск, энэ оной сентябрь һарада Москва—Эрхүү гэһэн авиалини нээгдээ оэлэй. Тиигэжэ нэлэнхы үргэн газар дайдатай манай Зүүн Сибирьтэ агаарай транспорт түргэнөөр хүгжөөгдэжэ эхилһэн гээшэ.

1940 онойхитой сасуулан харахада, 1959 ондо пассажирнуудые зөөлгэ 13 мянганһаа 400 мянга хүрэтэр ургаһан, ашаа, почто шэрэлгэ 4-һөө 40 мянган тоннодо хүргэгдэнэн байха юм. Манай республикада граждан авиацим яагаад урган хүгжэнэн тухай түүхын хуудаһа иража харалтай ха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай болоно байха үедэ Улаан-Удын авиапредприятида ашаанай болон республикын байгаалиин баялигуудые шэнжэлгэдэ хэрэглэгдэхэ самоледуудые үгтөө бэлэй. Тиихэ үедэ ПО-2 түхэлэй арбаад машина ерэжэ, тэдэнние нютагаймнай хүбүүд, мүнөө авиапредприятиин ветерануу Л. С. Петинов, М. Н. Ремизов, С. Г. Акентьев болон бусад жолоодожо, республикынгаа холын хойто районуудай хүбшэ тайгын гүн руу геологуудые зөөжэ эхилһэн намтартай.

Табидахи онуудта Буряадай АССР-эй огторгойдо АН-2, ЯК-12 түхэлэй самоледууд, МИ-1, МИ-4 вертолетуудуд нидэжэ эхилээ. Тиигэжэ республикымнай арадай ажахые хүгжөөлэдэ авиацин аша туһа элэр харагдажа захалаа һэн. 1959 ондо Улаан-Удын авиапредприятида шэнэ аэровокзал ашаглалгада үгтэжэ, пассажирнуудые хангалга нилээд һайжарһан гээшэ. Энэл үедэ олон хүнэй һууритай ЛИ-2 самолёдые нидхүүлжэ захалһамди. Энээнэй удаа 1966 ондо шэнэ АН-24 түхэлэй самолёдуд нидэжэ эхилээ. Авиацин энэ шэнэ техникэ шудалһан летчигуд А. В. Корольков, Б. А. Рассадин, А. П. Малютин, С. М. Тарасов, инженернүүд, технигүүд Ф. И. Суворов, Н. М. Шилков, Ф. М. Крупнов, В. В. Бухольцев, В. Е. Казаченко болон бусад республикынгаа районуудта пассажирнуудые шууд түргөөр абаашадаг, асардаг болоһон.

Мүнөө манай авиапредприятиин талмай дээрэ олон хүнэй һууритай ехэ ашаанай ТУ-154, ИЛ-18, ТУ-134, ЯК-40, АН-12 түхэлэй томо самоледууд буудаг болонхой. Иимэ болоод байхадань, манай республикын ажалшад дуратай сагтаа Москва, Челябинск, Новосибирск, Омск, Горький, Томск, Якутск, Эрхүү, Хабаровск болон бусад хото городууд руу нидэжэ байха аргатай болоо бшуу. Тиихэдэ республика дотор АН-24, ИЛ-18 түхэлэй самолёдуудаар ехэ ашаан, почто, олон пассажир үдэр бүри зөөгдэнэ. Предприятиимнай түрүү экипажнуудай командирнуудуудай Е. В. Бельков, В. Г. Веретенин, А. Р. Султанов, А. В. Балачи, А. С. Суворов гэгшэд ажалдаа шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлажа, табан жилэй даабарита түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ ходо ябана. Арбадахи таоан жилэй туршада Улаан-Удын авиапредприяти гурба миллионһоо дээшэ пассажирнуудые, 14 мянган тонно почто, арадай ажахын 61 мянган тонно элдэб ашаа зөөһэн байна. Транспортна авиацин улам ехээр хүгжөөгдэхэ бүри манай республикын арадай ажахыда тэрэниие хэрэглэлгэ улам үргэдэнэ. Байгаалиин баялигуудые шэнжэлэн тодорхойлдог геологуудай, ангуушадхолын районуудай хүбшэ тайгада абаашагдана. Байгал-Амарай түмэр замай барилгада, хүн зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ хэрэгтэ, республикын колхоз, совхозуудай хүдөө ажахыда үргэноор хэрэглэгдэнэ.

Чехословакиин Л-410 түхэлэй (буряг дээрэ) турбовинтовой шэнэ самоледууд энэ жилдэ манайда нидэжэ эхилхэнь. Нютагай авиациниидэ ашаглагдахаар зохосогдоһон, 15 хүнэй һууритай, хоёр мотортой тус самолёт республикымнай Бэшүүрэй, Яруунын, Зэдын районуудруу апрель һараһаа нидэжэ эхилхээр хараалагдана.

Республикын авиапредприятиин коллектив үнгэроод байһан арбадахи таоан жилэй түсэбтэ даабарие 105 процент дүүргэһэн байгаа. Үилэдбэриин түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхын, хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанарыень дээшэлүүлхын түлөө тэмсэлдэ бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ элсүүлэн хүдэлдэг эрхим түрүү мэргэжэлтэй авиапредприятиимнай нидэлнын подразделенинүүдтэ, техническэ алоанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда олон юм. Эдэнэрые нэрлэбэл: МИ-8 вертолёдой экипажай командирнуудуудай Социалис Ажалай Герой Л. Н. Ахметвалеев, Л. И. Мухин, В. А. Коваленко, А. И. Шельвников, С. Н. Тищенко, МИ-2 вертолёдой пилодуудай Н. Г. Гурулев, Р. Г. Аюшеев болон бусад болоно. Тиихэдэ техническэ албанай түрүүшүүл — халаанай начальниигуудай Ю. Н. Онгоржонов, В. И. Пляскин, А. В. Чернионный, авиационно-техническэ баазын, нидэлгэ хүтэлбэрилдэг халаанай хүдэлмэрилэгшэдэй Ю. Н. Ветринцев, Н. Б. Гурин, хэлхеэ холбооной халаанай начальник М. Ф. Григорьева, тусхай автотранспортын бригадир В. М. Мордовской, халаанай начальниигуудай М. М. Данчинова, Д. Б. Дондукова болон бусадай нэрэнүүдые Аэрофлодой үдэртэй дашарамдуулан, хүндэтэйгөөр дурдаха дуран хүрэнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ үйлэдбэриин түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын, авиационно техникээ һайнаар ашаглахын, мэргэжэл шадабаряа, ажаланнгаа бүтээсэ дээшэлүүлхын хойно түлөө социалис мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлэнхэйбди.

Е. СТУЛЕВ,
Улаан-Удын авиапредприятиин штабай начальник.

ОГТОРГОЙН УУДАМДА

Нинделгын талмай дээрэ жэрылдэн байһан самолёдуудай мүнгэн далинуудта үглөөнэй наранай гэрэл тудалдан, хурса туяагаа найман зүг тээшэ сасаруулна. Оршон тойроной амгалан байдалые хүсэтэ мотоорой хүнхинөөн хүлгүүлжэ, хоёр сахаригайгаа хурданиие һалхи бордоһонтой урилдуулха гэһэндэл шуумайн, агаарай онгосо газарһаа сольбоноор таһаран, огторгойн уудам руу зорино.

— Энэмнай пассажирнуудые зөөлгөөр авиапредприятиин экипажнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн Юрий Георгиевич Павловай экипаж Хойто-Байгалай районой Нижне-Ангарск нидэбэ, — гэжэ самоледуудай подразделениин партийна организациин секретарь Ф. Н. Бартанов бидэнэртэ ойлгуулба.

Эхэ ороноймнай байгуулагдаһаан жаран жилэй ойн баярай ажалай вахтада жагсаха үнэтэ үүсхэл дэлгэрүүлһэн Ан-24 самолёдой энэ экипаж коллектив соогоо эрхимүүдэй тоодо оронхой. Эбтэй эетэй экипаж гансашье Улаан-Удын предприяти соогоо бэшэ, мүн Зүүн Сибириин граждан авиациин управленниин экипажнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлжэ ябадаг. Тус экипажай командираар эрхим летчигуудай нэгэн болоһон Юрий Георгиевич Павлов хэдэн жилэй туршада хүдэлнэ. Тэрэ Баргажанай дунда һуругуули дүүргэмсээрээ летчик болохо эрмэлэлэлэ бэелүүлхэ зорилготой авиационно училищида орожо, һанаһандаа хүрэһэн, һарбайһанаа абаһан намтартай хүн.

1962 он. Училищи дүүргэжэ ерэһэн залуу летчигууд, тэрэ тооло Юрий Павлов гэгшэд Улаан-Удын авиапредприятиин коллективтэ хүдэлхөөр эльгээгдэһэн байгаа. Эдэ залуу летчигуд түрүүшээр жаахан самолёдуудта хоёрдохи пилодоор хүдэлхэ болобо.

— 1962 оной июнь һарада һэн. Тиихэ үедэ эндэ Ли-2 түхэлэй самолёдууд абтажа, олон жилдэ нидэжэ, ажалай баян дүршэлтэй болоһон манай аха нүхэд летчигууд Б. Г. Цыденов, Б. Г. Рассадин, А. Е. Корольков, П. Т. Мурзин, В. Г. Шакиров болон бусад өөлэдынгөө шадабари мэргэжэлдэ бидэнээ һүргажа эхилһэн юм,— гэжэ коммунист Павлов тэрэ үнгэрһэн сагые һанан һанан хөөрэнэ.

Авиациин хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байһан энэ үедэ летчигой, илангаяа залуу мэргэжэлтэдэй урда шэнэ техникэ эрхим һайнаар, богони саг соо шудалха зорилго табигдаа бэлэй. Тиимэһээ Юрий Георгиевич мэргэжэлээ дээшэлүүлхын хойноһоо саг үргэлжэ ороолдожо, ёһотойл летчик боложо шадаа бшуу. Хэдэхэн һарын туршада хоёрдохи пилодоор нидэжэ ябахадаа, тэрэ республикын али райондо сагай уларил сохихидээ муу байдаг бэ, самоледой буудаг талмай ямар бэ- гэхэ мэтэ зүйлнүүдые һайн мэдэжэ абаһан, һүбэлгэн бэрхэ мэргэжэлтэй боложо гараа.

1966 ондо Улаан-Удын авиапредприятида шэнэ түхэлэй Ан-24 самолёдой биш болохотой зэргэ, шэнэ техникэ шудалха зорилго авиапредприятиин түрүү летчигуудай урда табигдаһан юм. Тиигэжэ Буряадай авиаторнуд, тэрэ тоодо Юрий Георгиевич Зүүн Сибириин граждан авиациин управленни соо эгээн түрүүлэн шэнэ самолет шудалжа, республикынгаа холын районуудаар нидэжэ эхилһэн байгаа. Тэрэ гэхэһээ уламжалан нүхэр Павлов Зүүн Сибириин агаарай флодой нэрэ хүндые дээрэ үргэлсэн, удэр бүри огторгойдо хэлэн удаа дэгдэн гаража, пассажирнуудые зөөлсэжэ, ашаа, почто шэрэлсэжэ ябахадаа, өөрынгөө шэлэн олоһон мэргэжэлые үндэрөөр сэгнэжэ, абаһан уялга даабаряа нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ ябана. Ажалай иимэ түрүүшүүл энэ авиапредприятида олон.

Мүнөө Ю. Г. Павловай хоёрдохи пилодоор Захааминай районой Утаата нютагта түрэһэн Юрий Доржиев, бортмеханигаар Виктор Шилков, борт проводнигаар Эльвира Хантаева гэгшэд хүдэлжэ нэгэ эбтэй эетэй бүлэ болонхой, холые дүтэ болголсожо ябана ха юм.

— Манай командир Юрий Георгиевичой бидэнээ өөрынгөө баян дүршэлдэ һурган хүмүүжүүлһэндэнь үнэн зүрхэнһөө баясадагби. Һаяар би Ан-24 самолёт бэе дээрээ даажа абахаар һуралсалһорилго гаража, дүршэжэ ябанаб, — гэжэ нүхэр Доржиев хөөрөө һэн.

Нээрэшье, Юрий Георгиевич авиацида хорёод жилэй туршада ажаллажа ябахадаа, ажалай арюун замда олон залуушуулые һурган гаргажа табиһан байна. Мүнөө Ан-24 самолёдой экипажай командирнуудболоһон М. Р. Яньков, Г. В. Козлов, А. А Хлыбов болон бусад аха нүхэргэйгөө мүрысөөн, предприятиингаа урда табигдаһан түсэбтэ даабаринүнэн сэхээр дүүргэлсэжэ ябахыень харахада урма баяр түрүүлнэ.

Мүнөөдэр — СССР-эй Агаарай Флодой үдэр Юрий Георгиевич дахинаа агаарта хөөрэн гаража, республикынгаа заха холын Захааминай район руу ээлжээтэ нидэлгэсээ үнгэргэжэ, огторгойн уудамда һайндэрөө тэмдэглэхэнь.

Нигэжэ Буряадай АССР-эй авиапредприятиин алишье участок дээрэ хүдэлжэ ябаһан летчигуд, вертолетчигууд, инженернүүд, технигүүд, алба хаагшад ажалай эрхим амжалтатайгаар заншалта һайндэрөө агаарташье, газар дээрэшье урма баяртай үнэнэ байна.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ан-24 самоледой экипаж ээлжээтэ нидэлгынгээ удаа.

Н. ДРИГЕНОВЭЙ фото.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЭРДЭМ, ТЕХНИКЫН ТУИЛАЛГАНУУДЫЕ — ҮИЛЭДБЭРИДЭ

ПРАГА. Республикын мэргэжэлтэдэй зохёоһон тусхай зорилготой олон тоото программануудэнэ табан жилдэ Чехословакиин промышленностие амжалтатайгаар хүгжөөлгэдэ зорюулагдана. Эдэ программануудай хахад шахуу хубинь машина бүтээлгэдэ, электроникодо хүртэнэ. Шэнэ түхэлэй машинануудые хүгжөөхэ гол асуудалнуудаар 30 гаран программа табигданхай.

Жэшээнь, ехэ параметртэй, найдамтай бүхэ гидравлическа хэрэгсэл түхсэрэлгэнүүд болон механизмууд зохёогдожо нэбтэрүүлэгдэхээр хараалагдана. Промышленна рободууд болон манипуляторнуудай бии болгогдоходо, үйлэдбэрие үргэлжэдэнь автомадаар хангаха, тэрэшэлэн хоёр мянга шахуу янзын шэнэ зүйлнүүдые үйлэдбэрилхэ арга бии болохо юм.

Тиихэдэ электротехническэ промышленностьда тусхай зорилготой программа тон ехэ удха шанартай. Интегральна схемэнүүдые, үйлэдбэрие хүтэлхэ электронно түхсэрэлгэнүүдые үйлэдбэрилгэдэ, станогууд болон оусад түхсэрэлгэнүүдые автомадаар хангалгада онсо анхарал хандуулагдаха.

КУРОРТЫН ҮБЭЛЭЙ СЕЗОН ТҮЛЭГ ДУНДАА

СОФИ. Хада газарта оршодог Болгари доторео эгээл мэдэжэ Пампорово курортдо үбэлэй сезон түлэг дундаа. Эндэхи сэнхир хүхэ огторгой, гоё һайхан байгаали, санын зүргэнүүд олон тоото аяншалагшадай дура татана.

— Манай курортын баазые хүгжөөхэдөө, эндэ амарһан айлшадай һанамжа дурадхалнуудые ,анхаралдаа абадаг байнабди, — гэжэ «Балкантуристын» директор Н. Беров хөөрэнэ. — Энэнь амарагшадай элдэб янзын эрилтэнүүдые хангаха арга олгодог. Манайда амардаг хүнүүдэй жэлһэй жэлдэ олошоржо байһаниинь энээниие батадхана. Болгариин ба гадаадын ороноуудай 90 мянга шахуу аяншалагшад манай курортдо амараа.

Энэ ушар байдал дээрэһээ курортые шэнэдхэн һайжаруулха ба үргэдхэхэ асуудалда саг үргэлжын анхарал хандуулха хэрэгтэй. Энэ зорилгоор 600 хүнэй һууритай гостиницатай, тамаралгын бассейнтэй, концертын залтай шэнэ комплекс мэнэ һаяар нээгдэхэ. 1200 метр ута дүүжэн харгы хабсаргагдажа дүүрэхэеэ байна. Санын урилдаа, Родопско хизаарай түүхэтэй, соёлой болон байгаалиин үзэсхэлэн һайхан газарнуудтай айлшадые танилсуулдаг экскурсинуудые, бусадшье һонирхолтой хэмжээ ябуулганууде аяншалагшадай клуб эмхидхэдэг юм.

ЗЛОБИНОЙХИДОЙ АРГААР ХҮДЭЛНЭ

УЛААН-БААТАР. Түсэбтэ долоодохи табан жилэй түрүүшын жилдэ туйлаһан амжалтануудаа бэхижүүлхэ зуураа, байгша оной ба бүхы табан жилэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө Монголой барилгашад дэлгэрүүлэнхэй. Монголой профсоюзуудай болохоёо байгаа XII съездын хүндэлэлдэ барилгын коллективүүдэй габшагай вахта хараалагдаһан зорилгонуудые дүүргэхэ талаар шухала шата болоно.

МНР-эй барилгын индустриин хүдэлмэришэд совет бригадна подрядай арга дүршэл хэрэглэдэг байна. Орон дотор барилга-хабсаралгын хэдэн зуугаад бригада злобинойхидой аргаар хүдэлнэ. Тэдэнэр бултадаа үйлэдбэриин ашаг үрые жэлһээ жэлдэ дээшэлүүлдэг, ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэдэг.

ХАНИ БАРИСААНАЙ ХАРИЛСАА ХОЛБООНОЙ ТОЛОТОМО ГЭРШЭ

ХАНОЙ. Тханьхоа провинцида Советскэ Союзай туһаламжаар баригдажа байһан цементын Бимшон заводой түрүүшын ээлжээн баярай оршон байдалда ашаглалгада оруулагдаба. Энэнь Вьетнамай Коммунис партийн болохоёо байгаа V съездэ шэнэ предприятиин барилгашадай интернациональна коллективэй ажалай һайн бэлэг болобо.

СРВ-гэй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо Чан Куинь олонниитын митинг дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Бимшоной барилгашадай коллективэй шударгы ажалые үндэрөөр сэгнээ. Заводой нэгэдэхи ээлжээе амжалтатайгаар ашаглалгада оруулалга хадаа Вьетнамай ба Советскэ Союзай хоорондохи аха дүүгэй эбдэршэгүй хани барисаанай ба бүхы талын үрэ түгэс харилсаа холбооной шэнэ толотомо гэршэ жэшээ болоно гээд тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Бимшон хадаа Советскэ Союзай туһаламжаар социалис Вьетнамда баригдажа байһан арадай ажахын барилгануудай нэгэниинь болоно. 2 миллион шахуу киловатт хүсэтэй Хоабинь ГЭС, Фалай теплоэлектростанци болон бусад хэдэн томо ехэ предприяти баригдана. Тэдэнэр дүүрэн хүсэндөө хүргэгдөө.

(ТАСС).

БАГША ТУХАЙ ҮГЭ

ТҮҮХЫН ХЭШЭЭЛНҮҮД

...ҮҮХЫН хэшээлнүүд... Байгалиин алтан үлгыдэ ургэжэһэн хүн түрэлтэнэй түхэлөө, бэе махабадыбари зангаа, ухаан сэдьхэлэй хубилган хүгжөөжэ, саашье ушөө үндэр орьёлнүүдэй дабхижа ябаһанайнь хэшээлнүүд... Хэдэн жилэй хугасаада хүн дуратай түүхэ нэгэ жэгдэ...

— Минии намтар тиимэшье бэшэ юм. Өөрынгөө намтыые саарһан дээрэ бэшэхэ, би нэгэ хэдыхэн лэ мүрөө соо багтаадагби. 1940 онд Дивизионная станцида түрөөгдэм, саашадаа шэлэхээр зоһон замуудни үсөөн байгаа. Эндэ, хоёр харгы. Нэгэ, барилгашан болохо, үгы — багша. Манай бүлэдэ ямаа хоёр мэргэжэл тоологдог һэн. Тэзд би технологическа институтай барилгын факультедтэ орожо туршаад, курсэй 16-дахи һургуулидаа пионервожатаар хүдэлжэ эхилээ. Тэрэ гэһэнһээ хойшо үхибүүдтэ ёһотойл багшын дураар хүрлашооб гэжэ һанадагби,— гэжэ Герта Никитична Харуулханюдөөрөө миһэрэн, намтараа хөөрэнэ...

...Хонхо жэнгиршэбэ. Үхибүүд багшаяа тойрошобо. Асуудалнууд, асуудалнууд...

Ушөө нэгэ хэшээл, Мүнөө 1-дахиин үхибүүд классайнгаа...

...Хонхо жэнгиршэбэ. Үхибүүдэй һонор сэдьхэл хамаг һайхан, нангин нүүмэн тээшэ татагдажа байдаг. Юун тээшэ сэдьхэлээ табихаб, яажа ажаһуухаб гэжэ багша заажа үгэдэг.

Герта Никитична үхибүүдэй эрмэлээл хүсэлэнгүүдые тон һайн мэдэхэ гэжэ оролдодог. Улаан-Удын 16-дахи һургуулида пионервожатаар хүдэлөөд, багшанарай училищида һурахаа орожо, тэрэнээ һайнаар дүүргэжэ, 1966 ондо 1-дэхи дунда һургуулидэ эхин классуудай багшаар хүдэлжэ эхилээ. Даажа абаһан классаа гурбадахиие дүүргэтэрнь хүтэлөөд, багшанарай дээдэ һургуулида ороо. Институдайнгаа һүүлээр тэрэл класстаа хүтэлбэрилэгшөөр ерээд, һургуулияа дүүргэтэрнь суг ябалсаа.

—Нёдондо дүүргэһэн үхибүүдни мүнөө хаа хаанагүй ажалладаг, һурадаг. Тэзд хуулиин наһа гүйсэһэн хүнүүд болоошье һаа, һамдаа ерэжэл байдаг. Хэншьеб баяраа хубаалдахаа, хоёрдохинь үйдхар гунигаа хөөрэхэеэ орохо,—гэжэ багша баясан хөөрэнэ.

Бүхы наһаараа һургашадтаяа ябахаһаа ондоо һайхан жаргал багшада үгы ёһотой. Иимэ һайхан жаргалые үзэхын тула хэды ехэ энхэрэл, дуран хэрэгтэй гээшэб!

—Өөрынгөө ажал тухай хэлэхэ болоо һаа... Барилгашан болохо гэһэн аад, багшын мэргэжэлтэй «ханилһандаа» нэгэтэшье шаналдаггүйб. «Багша гээшэ хүнэй сэдьхэл бодолой инженер» гэһэн мэргэн үгэ бии ха юм даа. Тиихэдээ бага хүн үхибүүнэй сэдьхэл бодолые болбосоруулан хүмүүжүүлхэдээ, өөрэгүй барилгашан лэ болоно бэшэ гүү. Эндэшье, тэндэшье—барилга... Шэлэһэн мэргэжэлнээ хэзээшьеб даа арсахаб гэжэ нэгэтэшье һанадаггүйб...

Ажалайнь дэбтэр соо бэшэгдэнэн баясхалангууд, суг хүдэлдэг нүхэдэйнь дулаан үгэнүүд, эрхим хэшээлнүүд, үхибүүдэй халуун дуран—багша Герта Никитична Буланованай хорёод жэлдэ ажаллаһанайнь үрэ дүнгүүд.

Үдэр хоногууд, һара, жэлнүүд үнгэрхэ. Мүнөө Жанна д'Аркын һергама дүрэ шарайе шэмжэлжэ һууһан 6-дахиин булсагархан хүбүүд, басагад һургуулиинга хэрэлсьһээ ажабайдалай харгыда гарэха. Тэзд һургуулиин классуудта хэшээлнүүд хододоо үнгэржэ байха. Хүн түрэлтэнэй түүхын хэшээлнүүд... Энэ хэшээлнүүдтэ хүн түрэлтэнэй түүхын барилгашад ургажа байха...

Хонхын жэнгирээн. Класс хоохорно. Урин шарайтай, нарууллан нюдэтэй, залуубтар багша Герта Никитична Буланова столойнгоо саана һуугаад, үнгэрһэн хэшээл тухайдаа бодомжолно, тобшолол хэнэ,

Р. ШОЙМАРДАНОВ.

ШЭНЭ ҮЙЛСЭНҮҮД

Чукоткын Билибино тосхоной шэнэ үйлсэнүүдтэхи гэрнүүдтэ геологуудай, барилгашадай, горнягуудай булэнэр орожо толлобо.

Хорин жилэй туршада эршэмгэй түргэнөөр урган бодоһон холын Хойто зүгэй энэ тосхон хадаа зүүн-хойто зүгэй үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ программые бэелүүлгын түбүүдэй нэгэниинь болонхой гэжэ ТАСС-ай корреспондент заана. Хойто зүгэй эгээл түрүүшын Билибинскэ атомна станциин имагтал эндэ баригдаһаниинь дэмы бэшэ. Тэрэ ашагта малтамал шанаржуулгын предприятинуудые электрын эльшэ хүсөөр, һуурин тосхониие дулаагаар хангадаг юм.

Чукоткын атомоград ургана, улам болбосон түхэлтэй болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ эндэ болбосон түхэлтэй хэдэн зуугаад байра, соёлой байшан, худалдаа наймаанай түб, автомадаар хангагдаһан телефонно станци, хүүгэдэй саад, тамаралгын бассейнтэй спортивна комплекс баригдаа.

Тосхоной үйлсэнүүд холо тайга ссогуур үргэдэнэ. Хэдэн мянган хүнэй ажаһуухаа үшөө нэгэ квартал баригдажа эхилээ. Социальна хүгжэлтын түсэбэй ёһоор, энэ табан жилдэ олон байратай 20 гэр, санатори, дунда һургуули, пионернүүдэй байшан болон бусад баригганууд бодхоогдохоор хараалагдана.

Магадан.

ХИЛЫН СААНАҺААА · ТАСС · АПН ·

ХҮНЭЙ ЭРХЭНҮҮДЭЙ ТАЛААР ООН-ой КОМИССИИН СЕССИ

ЖЕНЕВЭ. Хүнэй эрхэнүүдэй талаар ООН-ой комиссиин эндэ боложо байгаа сесси дээрэ хэдэ хэдэн делегациинуудай, тэрэ тоодо БССР-эй, Кубын, Вьетнамай, Болгариин, Индиин түлөөлэгшэд резолюциин хоёр проект дурадхаба. Тэдэнь зэмдэгдэһэн газар дайдые өөрынгөө мэдэлэй болгон үбэршэлһэн ба араб зониие хашадаг, мүрдэдэг, хүнэй эрхэнүүдые саг үргэлжэ бүдүүлигээр эбдэдэг Израилиин эзэрхэг түримхэй политика тэдэ проектнүүд дотор эрид буруушаагдана. «Дайнай үедэ граждан хүн зониие хамгаалха тухай 1949 оной женевскэ конвенциие Израилиин бүдүүлигээр эбдэжэ байһаниинь — сэрэгэй гэмтэ ябуулганууд ба хүн түрэлтэндэ зүриһэн ябадал болоно» гэжэ документнүүд дотор тусхайлан тэмдэглэгдэнэ. «Палестинын арад гадаадын хамааралгагүйгөөр өөрылгөө байдал өөһэдөө тодорхойлхо, басэ дааһан, бүрин сүлөөтэ гүрэн тогтоохо лүүгэн эрхэтэй» гэжэ резолюциинүүдэй авторнуудыг мэдүүлнэ. Палестинын арадай ерэдүйн байдал имагтал тэрэнэй хуулита түлөөлэгшын — Палестиные сүлөөлхэ эмхиин хабаадалгатайгаар шиидхэгдэхэ ёһотой. Ямаршье хэһэг буһаг хэлсээнүүд ба сепаратна договорнууд резолюциинуудай проектнүүд дотор буруушаагдана. Юундэб гэхэдэ, тиимэ хэлсээнүүд ба договорнууд «палестинын арадай эрхэнүүдые, тэрэшэлэн ушасхоорондын гурим ёһонуудые бүдүүлигээр эбдэнэн ябадал» болоно.

ПРОЕКТ БАТАЛАГДАБА

ЛОНДОН. Депутадуудай үзэмжэдэ консервативна правительствын табиһан, «Ажалтай байлга тухай хуулиин проект» тушаа Англиин парламентда болоһон ярилдаан һүниин тэн багта дүүрээ. Энэ хуулиин проект бардам нэрэтэй болобошье, ороной эгээн түбэгтэй асуудалнуудай нэгые — олоороо ажалгүйдэлгын асуудал шиидхэлгэдэ зорюулагдаһан хэбэртэй байһан аад, үнэндөө, хүдэлмэришэдэй эмхидэмэл хүдэлөөе хиналта дороо оруулха, эрхэнүүдэй түлөө ажалшадай тэмсэлые һүнөөхэ гэһэн консерваторнуудай. кабинедэй үшөө нэгэ һэдэлгэ болоно.

Профсоюзда харша энэ ябуулгань эсэргүү талынхидай эрид шанга шүүмжэлэлээр уттагдаа. Лейборис партиин түлөөлэгшэд парламент дээрэ үгэ хэлэхэдээ, правительствын дурадхаһан хуулиин проект хүдэлмэришэн ангида эсэргүү тэмсэлдэ үйлэдбэриин эзэдээр хэрэглэгдэхэ байна. «Забастовкодо хабаадаһанай түлөө заримашуудые ажалһаань гаргаха» гэжэ тэрэ проект дотор хараалагданхай. Тэрэшэлэн үйлэдбэриин эзэдтэй тэмсэлэй үедэ туйлаһан олохон эрхэнүүдһээ профсоюз хаһагдаха болоно. Жэшээлхэдэ, «Хуулида харша ябуулганууд» гэдэгэй түлөө эгэлэй хүнүүдтэ тохогдодог яланнуудые профсоюзуудта тулүүлхэ арга олгогдохо байна гэжэ тусхайлан тэмдэглээ.

Общинануудай палатада олонхиин зүгһөө дэмжэгдэдэг байһан туладаа, профсоюзда харша хуулиин проектые хоёрдохи уншалгын үедэ консервативна правительствын абхуулжа шадабашье һаань, тэрэнэй хуби заяан үшөөл шиидхэгдээгүй гэжэ лейборис, түлөөлэгшэдэй палатын гэшүүн Э. Варли тусхайлан тэмдэглэбэ. Эсэргүү талынхид энэ хуули эсэслэн баталхые бурууашаан, эрид шууд тэмсэхэ байха. Хэрбээ хуулиин проектын мүнөө абтаашье һаань, лейборис правительство засагта оромсоороо болюулха байха, — гэжэ Э. Варли мэдүүлбэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

БАЙГААЛИИН ОРШОНИИЕ МАГТАН ДУУЛААД...

Буряад орон тухай хөөрэһэн «Крик тишины» гэжэ нэрлэгдэһэн фильмын премьерэ «Прогресс» кинотеатрта февралиин 11-дэ болобо. Городой киносетиин директор Е. М. Нохоноева «Мосфильм» киностудиин 4-дэхи нэгэдэлэй зохёохы ажалтанай түлөөлэгшэдтэй харагшадые танилсуулаа.

— Мүнөө таанарые шэнэ фильмтэй танилсуулха зуураа, Буряад ороной бэлигтэй уран зохёолшо Исай Калашниковай бэшэһэн зохёолой удхаар найруулагдан табигдаһан шэнэ фильм зүрхэ сэдьхэлыетнай хүдэлгэхэ бээ гэжэ найданабди. Бидэнэй дунда И. Калашниковай үгышье һаань, тэрэнэй зохёолнууд бидэнтэй хамта һайн һайхан юумэнэй түлөө тэмсэнэ гэжэ шэнэ фильм бидэндэ үшөө дахин һануулха, — гэһэн үгэнүүдээр тус нэгэдэлэй директор А. Х. Караев уулзалгын үдэшые нээбэ. — Уран зохёолшын хани нүхэр Екатерина Калашникова эндэ уригданхай. Бидэ үнэн зүрхэнһөө таниие амаршалнабди. Шэнэ фильм онсо шэнжэтэй. Юуб гэхэдэ, автортай хамта танай республикаһаа ургажа гараһан режиссер А. Дашиев сценари бэшээд, фильмые найруулан табяа. Тиихэдэ танай мэдээжэ артистнууд энэ фильмдэ хабаадаһан байна. Тиигээд таанадые түрүүшын харагшад гэжэ тоолоод, «Мосфильмын» 5 мянган хүдэлмэрилэгшэдтэй коллективэй зүгһөө амар мэндые таанарта хүргэнэб, — гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ тэрэ хэлэбэ.

Һүүлдэнь тус фильмын режиссёр А. Дашиевта үгэ үгтэбэ. КПСС-эй XXVI съездын нэрэмжэтэ болгодоһон зохёохы ажалтанай 4-дэхи нэгэдэл тухай тэрэ дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Бултанда мэдээжэ кинорежиссёрнууд Е. Матвеев, В. Басов, А. Наумов болон бусад энэ нэгэдэлдэ амжалтатайгаар ажаллана.

— Манай уулзалгада хабаадажа байһан хүнүүдтэ баяр хүргэнэб. Илангаяа Асман Хасанович Караев тухай онсо хэлэхээр. Наһанайнгаа 45 жэлые кинодо зорюулаа, КПСС-эй зэргэдэ 50 жэл соо ябажа байһан хүн юм. Энэ фильм соогоо Исай Калашниковай сэдьхэл бодолнуудые зүбөөр дамжуулха гэжэ оролдообди. Тус фильм ороноймнай экранда нюнь һара соо гараха. Тиимэһээ таанадые — түрүүшын харагшадые амаршалан, амжалта хүсэнэб,— гэжэ фильмын режиссёр хэлээ.

Уулзалгын үдэшэдэ РСФСР-эй арадай артист Б. Вампилов, артист А. Дагбаев болон бусад хабаадаа.

...Номин хүхэ Байгал далай, ангуудаар баян хүбшэ тайга, наранай туяада абтаһан хада хабсагайнууд... Байгалые магтан түүрээлэн дуугаар энэ фильм эхилнэ.

Байгалай арюун сэбэр уһые, байгаалиин баялигуудые хамгаалха хэрэгтэй гэһэн нангин бодолнуудые шэнэ фильм харагшын сэдьхэлдэ түрүүлнэ.

Бултанда мэдээжэ болоһон Ю. Соломин, О. Видов болон бусад артистнар энэ фильмдэ хабаадаа.

Б. ДЫМБРЫЛОВА.

ШАЛГАРАГШАД

Хойто-Байгалай районой коопзверопромхозой ан үсхэбэрилэгшэд үнгэрэгшэ жэлдэ эрхим үрэ дүн гуйлажа гараа. Жэшээнь, ан үсхэбэрилэгшэд Валентина Яковлевна Дьячек, Валентина Павловна Юринская, «Победа» колхозһоо Нина Павловна Черных, Руфина Константиновна Скорнякова гэгшэд сугтаа худэлдэг нүхэдэйнгөө дундаһаа шалгаржа, район дотороо түрүү һуури эзэлһэн юм. Эдэнэр тус тустаа харуулһалдаг песец бүхэнһөө найманһаа олон гүлгэ абажа шадаһан байгаа. Мүрысөондэ түрүү һуури эзэлжэ гараһан эдэнэр «Эрхим ан үсхэбэрилэгшэд» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэжэ, КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой болон ВЛКСМ-эй райкомой Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдажа, районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ.

Мүн районой ангуушад үнгэрһэн энэ үе соо ой тайгада агнуури хэхэдээ олзотой бусажа, хэдэн мянгаад түхэригэй зөөлэн алта тушааһан юм. Эдэнэрэй дундаһаа Уоянай госпромхозой мэргэн ангуушад Филимон Иванович Волков, Виктор Филимонович Волков, Николай Александрович Инитин, Василий Софатович Утран гэгшэд район соогоо түрүү һуури эзэлжэ, «Районой эрхим ангуушад» гэһэн нэрэ солодо хүртэжэ, КПСС-эй райкомой, райгүйсэдкомой болон ВЛКСМ-эй райкомой үнэтэ бэлэг, Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаһан, районой Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэнэн байна.

Манай корр.

Һонирхолтой шэнжэлгэнүүд

СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай бүридэлдэ Биологиин институтай нэгэдһээр оройдоол хахад жэл үнгэрбэ. Биологиин ба энэдхэг-түбэд медицинын эмнэлгые шэнжэлдэг таһагуудай үндэһэ һуури дээрэ байгуулагдаһан энэ институтда мүнөө 160 хүн худэлнэ. ВАСХНИЛлай гэшүүн-корреспондент, биологиин эрдэмэй доктор Э. Л. Климашевский шэнэ институтай худэлмэриие хүтэлбэрилдэг юм.

— Байгал шадархи байгаалиин баялигуудые шэнжэлхэ, зүбөөр ашаглаха ба хамгаалха асуудалнуудые анхарха зорилготойбди. Тиин научна баримтануудта үндэһэлэн, республикын Худөө ажахын, Ой модоной ажахын министерствэнүүдэй, РСФСР-эй Загаһанай ажахын министерствын худэлмэрилэгшэдтэ зүбшэлнүүдые үгэдэгбди, — гэжэ институтай директорэй орлогшо, худөө ажахын эрдэмэй кандидат Н. Е. Абашеева хөөрэнэ.

Эндэ шэнэ лабораториннуд эмхидхэгдэнхэй гэбэл, Байгалшадарай шэрүүн уларилда таарадаг, хуйтэн, халуунние дабажа гарадаг ургамалнуудай сортнуудые бии болгохо таһагые нэн түрүүн нэрлэлтэй. Газарай хүрьһэ шэнжэлдэг лабораториин худэлмэрилэгшэд «Буряадай АССР-эй газарай хүрьһэнэй карта» зохёожо, хэблэн гарганхай. Мүн газарай хүрьһэнэй һалхинда үлеэлгэжэ, уһанда угаалгажа нуралгатай тэмсэхэ талаар шэнэ арганнуудые олохын тула үшөө нэгэ лаборатори худэлдэг. Мүнөө Бэшүүрэй районой Охин-Булагай, Хяагтын рэйоной «Пограничный» совхозуудай мэргэжэлтэдтэ практическа удха шанартай зүбшэл, заабаринууд үгтэнхэй, алишье талаараа зүйтэй гэжэ мэдэрдэнхэй.

Уһан соо, гол, мүрэн шадар ажамидардаг амитадай биологическа онсо шэнжэзэр һонирходог, Сэлэнгэ мүрэнние үйлэдбэриин үлэгдэлнүүдээр бүзарлалгые болюулха арганнуудые бэдэрдэг лабораториин, мүн зоологиин лабораториин шэнжэлгэнүүд олоной анхаралда тунхаглагдадаг. Ой модоной нөөсэ баялиг зүбөөр ашаглаха, поли, таряалан шадар зурууд модо һуулгаха асуудалнуудаар научна худэлмэри ябуулдаг лабораториие худөө ажахын эрдэмэй кандидат Х. Р. Будаева хүтэлбэрилнэ.

Институтайнгаа ажал ябуулга тухай манда хөөрэһэн Надежда Ефимовна Абашеева аналитическэ химиин лабораториие даадаг. Холын хараатаигаар, аша үрэтэйгөөр худэлжэ байһан эрдэмтэд сооһоо биологиин, медицинын эрдэмүүдэй кандидадууд Н. М. Пронин, Э. И. Матханов гэгшэдые, худөө ажахын эрдэмэй кандидат Н. Б. Намжилов гэгшэдые дурдан нэрлэмээр. Научна худэлмэрилэгшэд туршалга-шэнжэлгын худэлмэриүүдые үнгэргэхөөр худөө нютагуудта саг үргэлжэ гарадаг юм. Һүүлэй үедэ республикын хойто районуудта, Байгал-Амарай түмэр замай барилга болон Байгал шадар шэнжэлгэнүүд илангаяа олоор үнгэргэдэнэ. Сэлэнгын талануудай газарай хүрьһые шэнжэлжэ, эндэхи газарые зүбөөр ашаглахаар үгтэлэн дурадхалнууд худөө ажахын үйлэдбэридэ бодотоор нэбтэрүүлэгдэхэ юм. Иигэжэ эрдэмтэн бүхэн практическа үрэ дүнтэйгөөр худэлхые оролдохо зэргэтэй, уялгатайшье гэзэ тобшолноор.

Хуйтэн, халуунай эрид худилалтын болодог, шэмэрүүн уларилтай Буряад ороной-гоо байгаалиин баялигые зүбөөр ашаглаха асуудалые анхаржа, эрдэм наукын хүгжэлтэдэ бодото хубитаяа оруулалсажа байһан Биологиин институтай научна худэлмэрилэгшэд шэнжэлгэнүүдэйнгээ шанарые дээшэлүүлхын, арадай ажахыда аша туһатай дурадхалнуудые оруулхын тула үнэн сэдьхэлһээ оролдон худэлнэ.

Г. ДАШИЕВА.

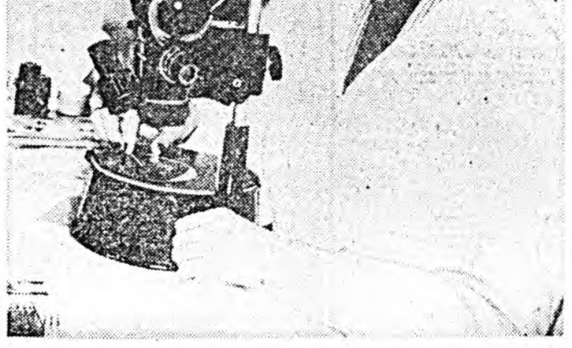

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: экологическа паразитологиин лабораториин худэлмэрилэгшэ, ветеринарна эрдэмэй кандидат Д. С. Д. Жалсанова ажалдаа.

М. СУТУРИНАЙ фото.

ШАДАБАРИИН АШААР

Хэлхээ холбооной худэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой ба «Союзпечатиин» республиканска агентствын дамжуулгын Улаан туг «Союзпечатиин» Түнхэнэй районно отделениин худэлмэрилэгшэдтэ барюулагдаба. Үнгэрһэн жэлэй дүрбэдэхи кварталай худэлмэриин дүнгүүдээр тус коллектив нимэ шагналда хүртэһэн байна.

Отделениин наймаанай түсэб 105,9, олзо оршын түсэб 153,9 процент дүүргэгдээ. Мүн лэ газетэ, журналнуудые захиха талаар түсэб үлүүлэгдэнхэй.

Коллективэй энэ амжалтада отделениин киоскёр И. И. Карагайн, худэлмэрилэгшэ К. Ф. Абдрахмановагай хубита ехэ. Худэлмэреэ зүбөөр эмхидхэнэй ашаар, мүн захилшадтай, худалдан абагшадтай харилцаагаа һайжаруулһанай ашаар тус коллектив үндэр амжалтануудые туйлаа.

Б. СЫРЕНОВ.

ТЕХНОЛОГИЧЕСКА ИНСТИТУДТА

АРИГ СЭБЭРЭЙ ТҮЛӨӨ

Институтай студентнэр хамтынгаа байрые ариг сэбэр, таһалганууд соогоо гуримтай байлгахые оролдодог юм. Гурим журам сахилгын, санитарна байдалай талаар, студентнэрэй нийтын ажабайдалда хабаадалгын ёноор хамтын байрануудай дунда социалис мүрысөө соносхолго заншалта болонхой.

Һаяын үдэрнүүдтэ нимэ мүрысөөнэй дүнгүүд гаргагдажа, хамтын 2-дохи байра (студентнэрэй советэй түрүүлэгшэ Ю. Рудко) түрүү һуури эзэлээ. Хоёрдохи, гуроадахи һууринуудта тус тусгаа 4-дэхи, 3-дахи хамтын байранууд гараа. Эндэхи студсоведэй түрүүлэгшэнэр Л. Цыренжапова, М. Бурков гэгшэд хамтынгаа баирануудай ажабайдал һонирхолтой болгохын, гурим журам хинан шалгахын тула оролдодог юм.

Социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн хамтын баирын түлөөлэгшэдтэ дамжуулгын вымпел, ВЛКСМ-эй комитедэй Хүндэлэлэй грамотанууд мүнгэн шантайгаар барюулагдаа.

ШЭНЭ ЗОРИЛГОНУУД

Һуралсалай шэнэ семестр эхилбэ. ВЛКСМ-эй комитедтэ студентнэрэй һуралсалай, хүмүүжүүлгын болон научна худэлмэриие һайнаар эмхидхэхэ талаар оролдолго гаргагдана. ВЛКСМ-эй XIX съездые нэрэтэй түрэтэйгөөр угтахын тула комсомолец бүхэн хубиингаа уялганууд, хамтын гүсэбүүд тухай бодомжолон үзэнэ.

Февраль һара оборонномассова худэлмэриин һара гэжэ нэрлэгдэнхэй. Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ, СССР-эй байгуулгдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ хэмжээ ябуулгын үедэ дайнай ветерануудтай уулзалганууд болохо юм. Март һарада ленинскэ зачётто хабаадагшадай нийтын-политическэ аттестаци үнгэргэдэхэ. Политическэ дуунай, плакадай фестиваль, уран һайханай харалга болохоор хараалагдана.

Т. АБИДУЕВА,
«За технические кадры» гэһэн олон тиражтай газетын редактор.

ЭСЭГЫНГЭЭ ЗАМААР

Сунгат Ахмадулович Ахмадулин Баргажанай районой Улаан-Бүргын лесничествдэ ерба гаран жэлэй туршада худэлнэ. Эды жэлнүүд соо ойн харуулшанаар ажаллаха зуураа, оролдосотой, өөрынгөө хэрэгые һайнаар мэдэдэг мэргэжэлтэн байһанаа гэршэлээ.

С. А. Ахмадулинай хүбүүд Зинат, Зиннур ба Рафаил гэгшэд эсэгынгээ мэргэжэлые шэлэжэ, лесничествдэ ажаллахаар оронхой. Ехэ хүбүүн Рафаильнь техническэ мэргэжэл олгодог училищи дүүргэһэнэй удаа ойн ажахын мастераар томилогдонхой. Зинат — лесничествын жолоошон, харин Зиннур ойн харуулшан болонхой. Аха дүүнэр бултадаа комсомолшууд, социалис уялгануудаа сүм дүүргэдэг, ой модо отололгые хинан шалгаха, харууһалха хэрэгтэ харюусалгатайгаар хандадаг. Ажахы хоорондын ба түймэрһөө һэргылхэ удха шанартай харгынуудые барилга, модо, һөөгүүдые һуулгаха худэлмэри урагшатай ябуулгададаг.

Мүнөө үедэ Зинат Зиннур хоёр модоной шэлбэһэ бэлэдхэжэ, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо тушаана.

В. ЭДИНГ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. КПСС-эй Центральна Комитедтэ. «Республикын ажалай үдэр» — мэдээсэлнүүдэй суглуулбари. «Хабарые үгтуулан» — худөө ажахын техникые хабарай тарилгада бэлдэлгэ тухай мэдээсэлнүүдэй суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. Мүнөөдэр — Аэрофлодой үдэр. «Буряад ороной огторгойдо» — Е. Стулевой статья. Хэбэлэлэй шэнжэлэл. «Тон шуха-ла темэ» — К. Баторовай статья. «Гал түймэрэй болохогүйн тула» — Г. Шелкуновагай статья. Юристын тэмдэглэл.

Гурбадахи хуудаһанда. Театр. «Эжы тухай поэмэ» — В. Муруевагай рецензи. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Нютаг нютагай һониной дээжэ. Шог ёгто долгиндо. Мэдээсэлнүүд, соносхолнууд. Телевиденин дэлгэн хоногой программа.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Февралиин 14-һөө 20 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 14
АЭРОФЛОДОЙ ҮДЭР
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.35—«Зарядкадаа зогсогты!» 9.35 — Удмуртын АССР-эй искусствын уран бэлигтэнэй ба уран һайханай коллективүүдэй концерт. 10.40 — «Будильник». 11.10 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!» 12.10 — «Элүүр энхэ байлга» — эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 12.55 — «Үглөөнэй почто». 13.25 — «Гадаадын айлшад Советскэ Союз тухай». 13.40 — «Худөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.40 — «Хүгжэмтэ киоск». 15.10 — А. Пинчук. «Огторгой—газар» — Моссоведэй нэрэмжэтэ Гүрэнэй академическэ театрай фильм-зужэг. 17.00 — «Мүнөөдэр — Аэрофлодой үдэр». СССР-эй граждан авиациин министрэй орлогшонор Б. Е. Панюков, И. Ф. Васин, В. В. Кузьмин дамжуулгада, хабаадаха. 17.15 — «Танай бэшэгүүдээр». Аэрофлодой үдэртэ зорюулагдаһан хүгжэмтэ программа. 17.45 — «Киногоор аяншалгын клуб». 18.45 — «Дорожная сказка» — мультфильм. 18.55 — 19.10 — Забһарлалга. 19.10 — «Уласхоорондын һонин». 19.55 — Хадаһаа санаар һолжоролгоор дэлхэйн кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. ФРГ-һээ дамжуулагдаха. 20.25 — Кинопанорама. 22.00 — «Время». 22.35 — «Джазовые контрасты» — фильм-концерт. 23.20 — «Ветлуга» — телевизионно баримтата фильм. 23.30 — «Руде право» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй ба СССР-эй суглуулагдамал командануud наадаха. ЧССР-эй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.20 — Соносхолнууд. 19.30 — «Экономико. Эрдэм ухаан. Ажал хэрэг». 20.00 — «Пионери» — киножурнал. 20.10 — «Театрай хөөрэнэ». 16.00 — Телевидени болон радиогой вокальна дуушадай концерт. «Онтохондо айлшаарай». «Колдованный мальчик». Хүнгэн атлетикээр СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө хэлэй мүрысөөн. 18.25 — Ехэ Октябриин 65 жэлэй «Манай намтар». «1920». «Строговы» — Г. Мопасадли нэрэтэй романаар руулан бүулгагдаһан телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 20.30 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!» Хүгжэмтохонууд. 20.45 — Биатлон дэлхэйн чемпионат, 4х7,5 километрэй эстафета. Эрмитаж. «Италиин XVIII зуун жэлнүүдэй зураг» (4-дахи фильм). — «Время». 22.35 — «Дуронуудай фильмын «Только один телефонный звонок» — уран һайханай фильм (Венгри).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 15
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.30 — Дамжуулгын программа. 17.35 — Мультфильм. 18.35 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.50 — Буряадай АССР-эй Радиогой ба телевидениин комитетэй Гостелерадиогой арадай инструментнүүдэй оркестрэй концерт. 19.20 — Соносхолнууд. 19.30 — «Экономико. Эрдэм ухаан. Ажал хэрэг». 20.00 — «Пионери» — киножурнал. 20.10 — «Театрай уулзалганууд» гэһэн дамжуулга. 20.50 — «Сасуутан» — киножурнал. 21.00 — «Комсомолой областной XXXI конференциие угтуулан». ВЛКСМ-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь Л. Р. Бартунаев хөөрэнэ. 21.15 — «Орчин үеэ хэлэхэ. Модная комедия» — уран һайханай фильм. 22.55 — Буряадай худөө ажахын институтай уран һайханай бүлгэмэй концерт.

ВТОРНИК, 16
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Композитор Т. Хренниковэй зохёолнуудай концерт. 10.20 — «Онтохондо айлшаар». «Заколдованный мальчик». 11.20—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.20 — Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.30 — Совет Армиин ба Далайн-Сэрэгэй Флодой үдэртэ баримтата фильмүүд. 16.20—«Эжын һүргуули». 16.50—Тбилисиин Пионернүүдэй ордоной хүүгэдэй уран һайханай коллективүүдэй концерт.

Улаан-Үдэ. 17.50 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа (буряадаар). 18.20 — Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай Гүрэнэй багшанарай институтай 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан дамжуулга.

Орбита. 19.00 — «КПСС-эй XXVI съездын шиидхэбринүүдые бэелүүлхын түлөө». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Боль и гнев Сальвадора» — баримтата фильм. 20.20 — «Чайка» — фильм-балет. 22.00 — «Время». 22.35 — «Залуушуулай адресууд». 23.40 — «Руде право» газетын шанда хүртэхын түлөө хоккейгээр уласхоорондын мүрысөөн. ЧССР-эй ба СССР-эй суглуулагдамал командануud наадаха. Чехословакиһаа дамжуулга. Забһартань 00.05 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

НИИТЭ-СОЮЗНА ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — Француз хэлэн. 13.30 — Түүхэ. 5-дахи класс. «Эртэ урдын Греци тухай». 14.00 — ПТУ-гай һурагшадта. Физикэ. «Элшэ гэрэлэй долгиной болон квантова шэнжэнүүд». 14.30 — «Совет гүрэнэй ба хуулиин үндэһэ һуури». 8-дахи класс. «Колхозой эрхэ». 15.00 — «Шатарай һургуули». 15.30 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. «Ой модото нютагай байгаали». 15.50—«Мүнөөнэй совет драматургида ажалша хүнэй образ». 16.50 — Һонин.

Улаан-Үдэ. 17.00—«Телепремьерэ». 17.40 — Соносхолнууд.

Орбита. 17.50 — «Хүмүүжүүлэгшэ» — телефильм. 18.20 — «Бултанда ажалуулгаһан стадион». Мультфильм.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Баримтата фильм. 19.50 — «Бальзаг тарай үдэшэ».

Орбита. 20.30 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». Спортын һонин. 21.15 — Спортоор дэлхэйн чемпионат. «Время». 22.35 — «Кодовое название «Южный гром» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери).

СРЕДА, 17
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время» 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Классическа хүгжэмэй концерт. 10.30 — «Кодовое название «Южный гром» — уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 11.30 — «Киногоор аяншалгын клуб». 12.30 — Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — «В строю созидателей» — телефильм. 16.35 — «Ород хэлэн». 17.05 — «Буратиногой выставкэ».

Улаан-Үдэ. 17.35 — «Саяан» — худөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 18.05 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 18.35 — «Арадай хиналтын экран».

Орбита. 19.00 — «Хүн ба хуули». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.05 — «Экономико алмалтатай байха ёһотой». «Хойто зүгтэ дулаан байхын түлөө». 20.20 — «Хуушанай уянгата һайхан дуунууд». 21.00—«Москва шадар немец-фашис сэргэшэдые бута сохилго» — баримтата фильм. 22.00 — «Время». 22.35 — «Жизнь моя—опера»—фильм-концерт. 23.35 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.50 — Баримтата фильм. 24.00 — Бүмбэгэтэй хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Зоркий» —«Вымпел» (2-дохи тайм).

НИИТЭ-СОЮЗНА ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — «Немец хэлэн». 13.30 — Географи. 7-дохи класс. «Карпадууд, Крым, Кавказ». 14.00 — ПТУ-гай һурагшадта. «Общество шэнжэлгэ». «КПСС—худэлмэришэн ангиин, бүхы совет арадай парти». 14.30 — «Юрэнхы биологи. 9-дэхи классайхидта зорюулагдаһан дамжуулга. 15.00 — Александр Одоевскидо зорюулагдаһан дамжуулга. 15.55 — «Илалтын автографууд». 16.40 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 16.50 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. «Таанадта, агитаторнууд болон политинформаторнууд». 17.20 — Соносхолнууд.

Орбита. 17.35 — Баримтата фильм. 17.50 — Нигериин Республикын арадай аман зохёолой ансамблиин концерт. — «Дохёогоо үгыт, горнар».

Улаан-Үдэ. 19.00 — Худөө дүршэл тухай — киноочерк. 19.20 — «Мой первый друг» — үхибүүдтэ уран һайханай фильм.

Орбита. 20.30 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 20.45 — «Байра дээрээ шиидхэгдэнэ» (3-дахи дамжуулга). «Ажалшадай бэшэгүүд» 6-дахи хэсэг. Дурадхалнууд туша Кубадахи областной партийна организациин ябуулдаг худэлмэрилэгшэдэй дүршэлһөө. 21.30 — «Хүнни харилсаан» — тележурнал. 22.00 — «Время». 22.35 — «Кодовое название «Южный гром» — уран һайханай фильм (2-дохи сери).

ЧЕТВЕРГ, 18
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — «Дохёогоо үгыт, горнистнар!» 10.40 — «Кодовое название «Южный гром» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 11.45 — Москвагай Гүрэнэй соёлой институтай студентнэрэй концерт. 12.30 — Шэнэ һонин. 15.10 — Дамжуулгын программа. 15.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Социалис ороныдай телевиденин баримтата фильмүүд. 16.15 — Ф. Листын зохёолнуудай концерт.

Улаан-Үдэ. 18.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа.

Орбита. 18.20 — «Олон түмэн ажалшадай ленинскэ университет». Хүнэй сэдьхэл бодолой эшэ үндэһэн.

Улаан-Үдэ. 19.00 — Комсомолой областной XXXI конференцидэ зорюулагдаһан дамжуулга.

Орбита. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — Гэр булэ тухай циклһээ. «Пэша+Ира» — баримтата фильм. 20.50 — «Шофер на один рейс» — уран һайханай фильм (1-дохи сери). 22.00 — «Время». 22.35 — «Нүхэдэй шарай». 23.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 23.35 — Түбэй телевиденин болон бүхэсоюзна радиогой эстрадно-симфоническа оркестрэй концерт.

НИИТЭ-СОЮЗНА ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — Испан хэлэн. 13.30 — Юрэнхы биологи. 10-дахи класс. «Мутаци». 14.00—«Эжын һургуули». 14.30 — Физикэ. 9-дахи класс. «Газууд болон вакуум доторхи электрическэ ток». 15.00—А. Прокофьевой поэзи. 15.30—Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 15.40 — «Порт» — уран һайханай фильм. 16.50 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 17.00 — Оренбургын ород арадай хоёр концерт 17.40— «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар).

Орбита. 18.00—«Дээдэ Бэлтоор» — кинопрограмма.

Улаан-Үдэ. 18.20—«Бултанда хэрэгтэй албан» гэһэн ажуулга. 18.50—Соносхолнууд.

Орбита. 19.00—Тюменскэ областиин уран һайханай коллективүүдэй концерт.

Улаан-Үдэ. 19.45—«Гаранзонт» — киноальманах.

Орбита. 20.30 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Байра дээрэнь шиидхэгдэнэ» (2-дохи дамжуулга). 21.45 — Концерт. 22.00—«Время». 22.35— «Мои дорогие» — уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА, 19
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55—Дамжуулгын программа. 9.00—«Время». 9.40—Үглөөнэй гимнастика. 9.55—«Үхибүүдтэ ан амитад тухай». 10.25—«Шофер на один рейс» —уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 11.30—«Дохёогоо үгыт, горнистнар». 12.20—Шэнэ һонин. 15.10—Дамжуулгын программа. 15.15—Шэнэ һонин. 15.35 — «Дорога на полуношник»—баримтата фильм. 16.25—«Москвагай комсомолой хэрэгүүд».

Улаан-Үдэ. 16.55 — «Саяан» — худөөгэй ажалшад тухай дамжуулга. 17.25 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 17.55 —«Малшад туша анхарал оролдолго». (Улаан-Удын худөөгэй район).

Орбита. 18.35 — «Үгэ буляалдалгын клуб». 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Эрдэм ухаанай һонин. 20.30 — И. Брамс. «Гайднын темээр зохёогдоһон вариацинууд». 20.50 — «Шофер на один рейс» — уран һайханай фильм (2-дохи сери). 22.00—«Время». 22.35—Останкинодахи Концертнэ студидa залуушуулай үдэшэ. Ленинскэ комсомолой шангай лауреат, дуушан Дин Рид хабаадалсаха. 00.20 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.35 — Санын спортоор дэлхэйн чемпионат. Эхэнэрнүүд. 10 километр. Норвегиһээ дамжуулагдаха.

НИИТЭ-СОЮЗНА ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Орбита. 12.55 — Дамжуулгын программа. 13.00 — Англи хэлэн. 13.30 — Хүгжэм. 5-дахи класс. 14.00 — ПТУ-гай һурагшадта. Юрэнхы биологи. «Ургамалнуудай селекци». 14.30 — В. Катаев. «Белеет парус одинокий». 5-дахи класс. 15.00 — Л. Соболевой зохёолнуудай хуудаһануудаар. 15.50 —«Совет монументальна ба портретнэ скульптура». 16.20 — «Байгаали шэнжэлгэ». «Уһа хэрэглэлгэ ба тэрэниие хамгаалга». 16.40 — «Северная чернь» — эрдэм дэлгэрүүлгын фильм.

Улаан-Үдэ. 16.50 — Хүгжэм.

Орбита. 16.55 — Концерт. 17.25 — «Советскэ Союзаар» — киножурнал. 17.40 — «Шатарай һургуули». Разрядтайшуулай класс. 18.10 — «Шри Ланка—гайхалтай олтиропа».

Улаан-Үдэ. 18.35 — «Адаа тараһаан хүн» гэһэн ажуулга. 19.05 — «Совет рэгшэ» — киножурнал. — «Номуудые — олонниитэй». 19.45 — Киноочерк. 19.55 «Музейнүүдэй залнуудаар».

Орбита. 20.30 — «Амгалан нойрсогты, багашуул!». 21.00 — «Байра дээрээ шиидхэгдэнэ» (3-дахи дамжуулга). «Ниитэтэй холбоо барисаг бэхижүүлхэ». 21.30 — «Комсомольская правда» газетын шанда хүртэхын түлөө руу һүрэлгөөр бүхэсоюзна урысөөн. 22.00 — «Время». 22.35 —«Композитор Глинка» — уран һайханай фильм.

СУББОТО, 20
НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Орбита. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 —«Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.55 — Физкультурнигуудта зорюулагдаһан дамжуулга. 10.00 — Эдиршүүлэй уран бэлиг. 10.30 — «Шофер на один рейс»—уран һайханай фильм (2-дохи сери). 11.40 — «Таанадта, түрэлхид!». 12.10 — «Спортлотогой» 8-дахи тираж.

Улаан-Үдэ. 12.15 — Шэнэ һонин. (буряадаар). 12.25 — «Халаан» — тележурнал (буряадаар). 13.05 — Киноочерк.

Орбита. 13.30 — СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо. РСФСР-эй арадай хатарай ансамблнуудай болон дуу хатарай ансамблнуудай концерт. 14.40 — Мультфильм-нүүдэй программа. 15.15 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 15.30 — «Наранай элшэ хүсэн». 16.15 — «Зимнее утро» — үхибүүдтэ уран һайханай фильм. 17.40 — Политическэ шэнжэлэгшэ Ю. А. Летуновой хөөрөөн. 18.10 —«Ан амитадай аймагта». 19.10 — УССР-эй арадай артист Юрий Богатиков дуулаха. 20.00 — 20.15 — Забһарлалга. 20.15— «Человек, спаси планету Земля» — баримтата фильм. 20.45 — «Красная площадь» —уран һайханай фильм (1-дэхи сери). «Комиссар Амелин». 22.00 — «Время». 22.35 — «Красная площадь» —уран һайханай фильм (2-дохи сери). «Начдив Кутасов». 23.45 — Спорт: 1. Санын спортоор дэлхэйн чемпионат. Эрэшүүл. 30 километр. 00.20— Хоккейгээр СССР-эй чемпионат «Сокол».—«Спартак» (2-дохи ба 3-дахи шатанууд). Забһартань хүнгэн атлетикээр СССР-эй чемпионат.

НИИТЭ-СОЮЗНА ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.20 — «Биография поколений» — баримтата фильм.

Орбита. 12.15 — «Харгыда гэнэ усалгүйгөөр ябаха». 12.45 — «Эстониин арадай уран зохёолшо Ю. Смуул тухай дамжуулга».

Улаан-Үдэ. 13.30 — «Собственное мнение» — уран һайханай фильм.

Орбита. 15.15 — Дамжуулгын программа. 15.20 — Молдавиин ССР-эй телевиденин программа. 16.50 — «Бронза и сталь». Хуурай газарай сэрэгүүд тухай баримтата фильм.